

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE CARDIOLOGIE

Infocard

AN XIII
(Prima apariție în
Decembrie 1994)

**NUMĂR
45**
NUMĂR 1/2009

**IANUARIE
2009**

Publicație a
Societății Române de Cardiologie

Redactor șef: Prof. Dr. Carmen Ginghină
Redactor adjunct: Dr. Mihaela Rugină
Fondator: Prof. Dr. Eduard Apetrei

Din partea Președintelui **COMUNICARE**

Un lucru extrem de important într-o colectivitate este comunicarea.

Comunicarea se desfășoară la mai multe nivele și presupune existența unui element emitenț, de la care pleacă informația comunicată, a unui element receptor, la care ajunge această informație, precum și a unui canal de comunicare între elementul emitenț și cel receptor.

Comunicarea în cadrul SRC face ca această societate profesională să fie un "organism viu", dar pentru a fi eficientă, ea trebuie să fie rapidă și să se adapteze noilor cerințe informaționale cât mai bine posibil. În interiorul SRC, există o bună comunicare la nivelul conducerii ei, schimbul de păreri și idei între membrii boardului este întotdeauna prezent și conduce la ameliorarea permanentă a acțiunilor decizionale. Există totuși o comunicare la fel de bună între conducerea SRC și membrii ei? Dar între "simplici" membri ai Societății? Cu regret putem constata că aceasta este slabă sau chiar absentă. Oare nu suntem cu toții membri într-o asociație profesională, pentru a ne exprima dorințele, pentru a ne prezenta realizările sau chiar pentru a ne afirma nemulțumirile? Comunicarea între membrii SRC nu cred că trebuie să se limiteze la momente unice, cum este Congresul Național de Cardiologie, ci trebuie să existe continuu. Comunicarea va face ca Societatea să se perfecționeze ascultând dorințele membrilor ei, care sunt, de fapt, baza ei. Interesul acestora de a participa la luarea unor decizii va fi crescut dacă există o bună comunicare, în ambele sensuri. Dar cum se poate realiza acest demers? În primul rând, trebuie să existe dorința de comunicare, dorința ca membrii SRC să-și exprime opiniile și să participe concret la viața Societății. În al doilea rând, trebuie să existe un canal de comunicare. Până nu demult, revista Infocard a fost singura modalitate de legătură, unidirecțională, între conducerea SRC și membrii ei. Anul viitor, revista Infocard va ajunge la al 15-lea an de existență, moment aniversar. Ea va continua să

fie un instrument util prin care conducerea SRC vorbește cu membrii ei, transmițându-le programul manifestărilor științifice naționale și internaționale și ideile principale desprinse din prelegerile de interes. Dar este oare acest canal de comunicare suficient astăzi, în epoca Internetului, în care informația circulă atât de repede? Probabil că nu.

SRC a inițiat de câțiva ani un alt mod de comunicare, și anume pagina de internet a Societății, www.cardioportal.ro. Din păcate, ea nu a fost suficient de dinamică pentru a capta atenția. Au fost și probleme legate de acces, prin secretizarea excesivă a acestei pagini, probleme care au dus în final la abandonarea acestui mod de comunicare, atât din partea conducerii cât și din partea membrilor SRC. Această pagină va fi activată și dinamizată în următoarea perioadă. Aici va fi locul unde vor fi "postate" ultimele noutăți din cadrul SRC, programul cursurilor și manifestărilor științifice, de altfel foarte bogat în 2009, toate problemele legate de grupurile de lucru și activitatea acestora, programele de prevenție și combatere a bolilor cardiovasculare propuse de SRC, noutățile apărute în Societatea Europeană de Cardiologie, programe noi de "e-learning" și multe altele. Va exista de asemenea un spațiu de educație medicală destinat pacientului.

Rezumatel lucrărilor propuse pentru Congresul de Cardiologie vor fi trimise de acum numai online, în format electronic, pe cardioportal, aceasta modalitate evitând întârzierile legate de trimiterea lor prin poștă. De asemenea, vom crea un forum în care să poată fi exprimate idei și prin care să existe un dialog atât între conducere și membrii SRC, cât și direct între membrii SRC.

Comunicarea directă între conducerea SRC și membrii ei nu se poate realiza astăzi, fără transmiterea de mesaje prin e-mail. Am depășit etapa în care o informație transmisă prin poștă ajungea la destinatar după zile-săptămâni, iar feed-back-ul din teritoriu deseori nu mai exista. Putem fi în legatură imediat, în minute, cu condiția să avem fiecare dintre noi o adresă de e-mail pe care s-o folosim. Am constatat că o treime (!) din cardiologi nu au o adresă de e-mail disponibilă pentru contact, sau o adresă pe care s-o folosească în mod curent. Din acest motiv nu putem ști exact dacă unii membrii mai sunt sau nu în țară, dacă și-au plătit cotizația sau anumite taxe de înscriere, dacă fac parte din vreun grup de lucru, nu știm cum putem să-i informăm rapid despre acțiunile SRC s.a.m.d. Din acest motiv, consider că deținerea și folosirea unei adrese de e-mail este obligatorie pentru oricare membru al SRC. În scopul optimizării contactelor, SRC va pune la dispoziția celor interesați o adresă de e-mail pe care aceștia o vor putea folosi. În perioada următoare vom încerca să "adunăm" toate adresele de e-mail ale membrilor SRC, acțiune la care vă rog, pe fiecare în parte, să ne acordați tot sprijinul.

Comunicarea în cadrul SRC este un lucru esențial fără de care nu putem progresa. Stă numai în puterea noastră, a tuturor și a fiecăruia în parte, să o realizăm.

Dr. Dan Deleanu
Președintele SRC

Din cuprins:

● Obiectivele Grupurilor de Lucru	2-11
● Cursuri organizate sub egida SRC	13-18
● Zilele Medicale Prahovene	19
● New-Orleans forever	20
● Al III-lea Simpozion Național de Cardiologie Pediatrică	23
● Conferința Națională a Grupurilor de Lucru	27
● Al 48-lea Congres Național de Cardiologie 2009	28-29
● Agenda manifestărilor științifice SRC	30-31

Grup de Lucru Cardiopatie Ischemică

Grupul de lucru de Cardiopatie Ischemică (președinte Prof. Dr. Maria Dorobanțu, secretar Dr. Mihaela Rugină) care numără peste 45 de membrii a avut o bogată activitate până în prezent pe care-și propune să o dezvolte.

1. Astfel în perioada ce va urma (2008-2010) vom continua împreună cu Grupul de Lucru

de Cardiologie de Urgență implementarea Registrului Național de IMA cu și fără supradenivelare de segment ST în toate secțiile de cardiologie sau de medicină internă din țară care îngrijesc bolnavi cu IMA. În acest fel, dincolo de cunoașterea realităților existente în țară, se va extinde colaborarea cu Societatea Europeană de Cardiologie dar și cu Societățile naționale de cardiologie din Italia și Polonia. De altfel colaborarea cu alte grupuri de lucru ale SRC sau ESC constituie o prioritate pentru noi.

2. Ne propunem traducerea imediat după publicare a Ghidului European de STEMI.

3. În prima jumătate a anului 2009 vom organiza un workshop în care se vor dezbate modificările și nuanțările aduse de Ghidul European și de Ghidul ACC/AHA de IMA cu supradenivelare de segment ST. Workshopul va avea loc pe parcursul unei zile și se va desfășura în Centre Universitare (București - 23.01.2009, Timișoara - 20.02.2009, Cluj - 20.03.2009, Iași - 10.04.2009).

4. Vom colabora de asemenea cu Grupul de lucru de Cardiologie de Urgență la organizarea unui curs de Diagnostic și tratament al STEMI, în faza prespital care se adresează medicilor de medicină de urgență, medicilor de medicină internă și medicilor de familie.

5. Participarea la toate activitățile organizate de SRC inclusiv la Conferințele grupurilor de lucru și la Congresul Național de Cardiologie face parte din programul nostru.

6. Avem în vedere și stimularea publicării de către membrii grupului de lucru de articole originale în Revista Română de Cardiologie.

Prof. Dr. Maria Dorobanțu
Președinte al Grupului de Lucru de Cardiopatie Ischemică

DIN AGENDA GRUPULUI DE LUCRU

CURS: Update în STEMI în lumina noilor ghiduri

23 ianuarie – București
27 februarie – Timișoara
20 martie – Cluj
10 aprilie – Iași

CURS: Pre-spital STEMI (Managementul în faza pre-spital al IMA cu supradenivelare ST)

20 - 21 februarie – București
27-28 martie – Timișoara
24-25 aprilie – Cluj
22-23 mai – Iași

Grup de Lucru Hipertensiune Arterială

În cadrul Congresului Național de Cardiologie, în acest an, au avut loc ședințele grupurilor de lucru în vederea alegerii noului board al Societății Române de Cardiologie.

Noua conducere a Grupului de lucru de „Hipertensiune arterială” este formată din Prof. Dr. Cătălina ARSENESCU GEORGESCU – președinte și Conf. Dr. Roxana DARABONT

– secretar.

Grupul de lucru „Hipertensiune arterială” își va desfășura activitatea pornind de la acțiunile deja începute de către colectivul anterior care se vor completa în perioada 2008 – 2011 cu acțiuni pragmatice care să reflecte preocupările și progresele din domeniul abordat.

Cursul „CULTURA” (Cum Evaluăm și Cum Tratăm Hipertensiunea Arterială) se va desfășura și pe parcursul anului 2009 și va fi continuat în perioada 2009 – 2010 de un alt curs de interes general atât pentru medicii generaliști cât și pentru specialiști care se va intitula „Urgențe Hipertensive”. Acest subiect va fi dezbătut mai ales în locații non-universitare pentru a fi cât mai aproape de practicienii care se confruntă în practica curentă cu problemele urgențelor hipertensive.

În paralel, colectivul grupului de lucru va colabora și cu celelalte echipe pentru a aborda subiecte comune și complexe în cadrul unor acțiuni ce se vor desfășura în perioada următoare.

La Conferința Grupurilor de Lucru, tradițională, grupul de Hipertensiune va participa în 2009 și 2011 cu sesiuni de interes general, dar și Hipertensiune „Update”, în care se va încerca antrenarea a cât mai multe persoane, din toate zonele țării astfel încât fiecare membru al grupului să se simtă reprezentat.

Proiectul de studiu „Măsoară pentru a controla” inițiat în mandatul anterior al grupului se va extinde și în zona Moldovei pentru a avea informații cât mai concludente cu privire la semnificația și implicațiile socioprofesionale, precum și asupra calității vieții la

pacientul hipertensiv.

Ziua mondială a hipertensiunii arteriale va fi marcată prin acțiuni de conștientizare a acestei patologii. Utilizarea informațiilor prin presă, televiziune și radio poate contribui la extinderea și ameliorarea gradului de informare populațională. Desfășurarea unei activități publicistice științifice în domeniul hipertensiunii arteriale constituie un obiectiv major al grupului de lucru.

Continuarea și extinderea colaborării cu Societatea Europeană de Hipertensiune constituie un obiectiv major care de fapt este cea mai bună dovadă a abordării problemelor comune ce preocupă lumea medicală europeană.

Cu ocazia redactării acestui material pentru Infocard doresc să mulțumesc pentru încrederea acordată celor care m-au propus și votat, celor care m-ar fi votat dacă ar fi participat la ședință, iar celor care au ezitat sper să le câștig încrederea pe parcursul mandatului.

Grupul de lucru de „Hipertensiune arterială” își propune să desfășoare o activitate bazată pe experiența predecesorilor la care se vor adăuga activități concordante cu propunerile membrilor actuali ai grupului și cu realitatea din ce în ce mai evidentă: „HTA boală frecventă, subdiagnosticată, insuficient și incorect tratată”.

Prof. Dr. Cătălina ARSENESCU GEORGESCU
Președinte al Grupului de Lucru de Hipertensiune Arterială

DIN AGENDA GRUPULUI DE LUCRU

CURS: CULTURA (Cum evaluăm, cum tratăm hipertensiunea arterială)

6 martie – Cluj
26 iunie – Tg. Jiu

CURS: Urgențe Hipertensive

3 iulie – Botoșani
27 noiembrie – Oradea

Grup de Lucru Cardiologie Intervențională

Un drum normal pentru cardiologia intervențională

C a r d i o l o g u l intervenționist și meseria sa au beneficiat de la Andreas Grunzig și până în prezent de reacții și atitudini variind la început de la o neîncredere totală (elvețianul cu pricina a fost nevoit să își exerseze ideile și priceperea mai mult în afara patriei mame, în Germania și apoi USA) până la ... un pic mai multa încredere.

Acest gen de tranziție se datorează în principiu și

este paralel cu evoluția generală a cardiologiei.

România repetă într-un mod comprimat și extrem de interesant evoluțiile europene din ultimile decenii și sper că nu și greșelile făcute de alții.

Rolul cardiologului intervenționist trebuie să crească și va crește cu siguranță în societatea medicală de azi, dacă ne uităm în jurul nostru la vecini mai apropiați sau mai îndepărtați. Acest lucru însă nu este posibil într-un cerc restrâns de 30-40 de oameni, de zeci sau sute de ori mai puțini decât am fi necesari, cu un număr de facilități tehnice de zeci de ori mai puțin numeroase față de media europeană, și în consecință cu o acțiune concretă aproape nesemnificativă față de nevoile reale ale populației României de azi.

Este rolul meu și al celorlalți colegi ca în următorii ani să încercăm să schimbăm aceste lucruri. Am început cu ceea ce a fost în puterile noastre, formarea tinerilor cardiologi intervenționiști și constituirea unui cadru reglementat al activității noastre.

Ne facem un țel în a obține atenția oamenilor politici pentru susținerea logistică și financiară a cardiologiei intervenționale în România.

Este necesară cunoașterea mai bună a posibilităților noastre de a ajuta omul bolnav de către colegii cardiologi, interniști, generaliști și de alte specialități.

Am asistat la o scenă amuzantă în aparență, într-un spital european cu peste zece ani în urma. Pacienta, o doamnă în vârstă, nobilă crescătoare de vaci, de pe masa de cateterism

se adresează cardiologului intervenționist spunându-i: "Ei bine eu cred că nu cobor de pe masa asta dacă nu-mi puneți arculețul acela (adica ...stentul!)". Poate că nu este cazul să fim controlați de pacienți, dar informarea lor mai bună cu siguranță ajută.

Sunt multe lucruri de făcut. Cardiologul intervenționist nu trebuie rupt de pacient. Comunicarea cardiologului intervenționist cu colegii din clinici poate fi îmbunătățită. În îngrijirea pacientului trebuie implicat în mod constant cardiologul intervenționist.

Participarea colegilor mei cu lucrări de specialitate în revistele din țară și străinătate va crește cu siguranță în următorii ani. Nu este de neglijat colaborarea cu specialitățile medicale în care intervențiile micro-invazive schimbă fața profesiei.

Nu este un început de drum ci o continuare a lui. Cu toții împreună vom încerca să cristalizăm măcar o parte din cele de mai sus. Putem munci ca și până acum obținând rezultate și cazuri spectaculoase dar nelăsând după noi decât exemple de abilitate și niciun drum mai ușor pentru cei care ne urmează, nici o suferință în minus pentru pacient. Cred că o parte din energia noastră va fi împărțită și altfel.

Dr. Lucian Zarma

Președinte Grup de Lucru Cardiologie Intervențională

DIN AGENDA GRUPULUI DE LUCRU

CURS: Revascularizarea în sindroamele coronariene acute

19 Iunie - Constanța

9 octombrie – Craiova

20 Noiembrie - București

Grup de Lucru Ecocardiografie

Ne propunem să continuăm acțiunile de succes ale grupului de lucru de ecocardiografie (GLE), unul din cele mai vechi, mai numeroase și mai active grupuri de lucru ale SRC și să inițiem și alte acțiuni, bazate în principal pe solicitările membrilor grupului.

D i n t r e p r i n c i p a l e l e obiective ale

GLE pentru mandatul actual menționez în continuare acțiuni educative cu accent pe latura practică, acțiuni practice având drept scop ameliorarea calității acestui tip de examinare, acțiuni legate de stimularea activității de cercetare în ecocardiografie și de creștere a vizibilității ecocardiografiei românești în străinătate.

Inițierea de cursuri itinerante de ecocardiografie practică, în care prelegerile teoretice vor fi urmate de demonstrații live cu efectuarea examinărilor ecografice în direct. Unul din principalele obiective ale acestor cursuri este standardizarea modului de efectuare și raportare a ecocardiografiilor, în concordanță cu recente recomandări europene pe această temă. Acest obiectiv ar avea drept consecință posibilitatea constituirii unor registre naționale pentru anumite patologii, care ar putea fi folosite în studii naționale multicentrice.

Propunem astfel inițierea în 2009 a unui curs având drept tema "Evaluarea ecocardiografică a funcției ventriculare" (acronim ECOU), care ar urma să se desfășoare în 2009 în trei locații (directori de curs: Dr. Bogdan A. Popescu, Prof. Carmen Ginghina).

Dupa succesul cursului european de ecocardiografie Doppler din martie 2007 la care au participat ca lectori invitați de prestigiu, GLE a solicitat și a obținut organizarea unui al doilea Curs European de Ecocardiografie la București, 15-17 aprilie 2010, organizat Asociația Europeană de Ecocardiografie împreună cu Grupul nostru de Lucru (directori de curs: Prof.

Carmen Ginghină, Dr. Bogdan A. Popescu, Prof. Jose Luis Zamorano).

- Ne propunem constituirea, în cadrul GLE, a unor comitete tehnice (ex: pentru ecocardiografie transesofagiană, ecocardiografie de stress), având drept obiectiv dezvoltarea, la nivel național, a acestor tehnici într-un număr de centre în care să poată fi ulterior antrenați colegii interesați să le învețe și utilizeze.

- Premiera articolelor originale pe teme de ecocardiografie scrise de colegi membri ai GLE și publicate în reviste de prestigiu, cotate ISI, cu factor de impact.

- Creșterea în continuare a vizibilității internaționale a ecocardiografiei românești prin publicații în reviste de prestigiu și prin participarea colegilor români cu lucrări originale și conferințe la manifestări internaționale recunoscute (ex: EuroEcho, cursuri europene de ecocardiografie).

- Îmbunătățirea calității site-ului GLE și a comunicării dintre membri prin crearea unui forum de discuții (probleme practice, cazuri dificile), la care să poată participa activ toți membrii grupului de lucru.

Sperăm ca toate aceste activități să atragă în GLE un număr cât mai mare de colegi.

Dr. Bogdan A. Popescu
Președintele Grupului de Lucru de Ecocardiografie

DIN AGENDA GRUPULUI DE LUCRU

CURS: ECOU (Evaluarea funcției ventriculare: ce poate oferi ecocardiografia?)

12 iunie – Timișoara

23 octombrie – Galați

27 noiembrie – București

Grup de Lucru Cardiologie de Urgență

Grupul de Lucru de "Cardiologie de Urgență" s-a constituit în 2002 prin transformarea Grupului de Lucru de Resuscitare fiind astfel cea mai nouă componentă a Societății Române de Cardiologie. Cu o identitate tot mai clar conturată în ultimii ani sub președinția d-lui dr. Gabriel Tatu-Chițoiu, grupul s-a făcut remarcant prin participarea la numeroase activități științifice naționale și internaționale, deseori în postura de organizator,

la programul de educație medicală continuă inițiat de SRC și, nu în ultimul rând, la realizarea unuia dintre cele mai ample registre naționale (Registru Român pentru infarctul miocardic cu supradenivelarea segmentului ST - RO-STEMI, cuprinzând actualmente aproximativ 12 000 de pacienți).

Obiectivele noastre pentru următoarea perioadă (stabilite în cadrul structurii de conducere a Grupului de Lucru) sunt:

- crearea unei comunități-web a medicilor (membrii SRC și afiliați) din România preocupați de domeniul "Cardiologiei de Urgență" cu scopul de a facilita schimbul de informații și de experiență în domeniul practicii pre-spital și în unitatea de terapie intensivă coronarieni.
- publicarea rezultatelor primului "Registru Român pentru Infarctul Miocardic Acut cu Supradenivelare de Segment ST (RO-STEMI)".
- integrarea în baza de date europeană a informațiilor cuprinse în RO-STEMI.
- crearea și susținerea "Registrului român pentru embolia pulmonară".
- publicarea în forma extinsă a "Ghidului de tratament în faza pre-spital a infarctului miocardic acut cu supradenivelare de segment ST". Această variantă va fi actualizată pe baza datelor ce vor apare după Congresul Grupului de Lucru de Cardiologie de Urgență al Societății Europene de Cardiologie (Acute Cardiac Care, Versailles 25-28 octombrie 2008) și a noului ghid european pentru STEMI - 2008.

- implementarea "Ghidului de tratament în faza pre-spital a infarctului miocardic acut cu supradenivelare de segment ST" în colaborare cu asociațiile și societățile profesionale cu profil de asistență medicală de urgență.

- realizarea de programe comune împreună cu Asociațiile și Societățile profesionale cu profil de asistență medicală de urgență în vederea standardizării și implementării în practică a tratamentului modern al urgențelor cardiace pre-spital și în spital.

- standardizarea și implementarea în practică a elementelor constitutive (dotare minimală, atestare profesională) ale unei Unități de Terapie Intensivă Coronariană (UTIC) moderne în conformitate cu recomandările Acute Cardiac Care Working Group of the European Society of Cardiology.

- crearea și susținerea unui Curs de Urgențe Cardiovasculare în cadrul Societății Române de Cardiologie împreună cu Grupurile de Lucru.

- publicarea unui "Ghid practic de tratament al urgențelor cardiovasculare în unitatea de terapie intensivă" (varianta "de buzunar").

- promovarea "Cardiologiei de Urgență" ca o subspecialitate în cadrul cardiologiei (obiectiv comun cu Acute Cardiac Care Working Group of the European Society of Cardiology).

Dr. Antoniu Petriș

Președintele Grupului de Lucru de Cardiologie de Urgență

DIN AGENDA GRUPULUI DE LUCRU

CURS: Pre-spital STEMI (Managementul în faza pre-spital al IMA cu supradenivelare ST)

20 - 21 februarie – București

27-28 martie – Timișoara

24-25 aprilie – Cluj

22-23 mai – Iași

Grup de Lucru Aritmii

„Progres prin continuitate”

Conform obiectivului declarat, Grupul de Lucru de Aritmii al Societății Române de Cardiologie își propune să reunească în rândurile sale pe toți aceia care sunt interesați de vastul și tot mai dinamicul domeniu al aritmiilor cardiace, principalul obiectiv constituindu-l promovarea activității de cercetare și aplicarea corectă a principiilor bunei practici medicale în acest domeniu. Alături de profesioniștii din domeniul electrofiziologiei intervenționale și a dispozitivelor implantabile, în acest grup trebuie să fie o prezență activă și cei

ale căror preocupări sunt îndreptate spre diagnosticul și terapia neinvazivă a aritmiilor cardiace sau mecanismelor fundamentale ale acestora.

Ultimul mandat al conducerii Grupului de Lucru de Aritmii a însemnat indiscutabil un progres în ce privește activitatea desfășurată, cel puțin din punctul de vedere al transparenței și a implicării profesioniștilor în domeniu, indiferent de poziția lor medicală sau academică. Imaginea lor a avut mult de câștigat prin participarea la activitățile educaționale în domeniul aritmiilor cardiace organizate de Societatea Română de Cardiologie, îndeosebi cu ocazia congreselor naționale de cardiologie și reuniunilor anuale ale grupurilor de lucru. De asemenea cursul ARCA, program de educație medicală în aritmii realizat sub patronajul Societății Române de Cardiologie, desfășurat în nouă centre medicale din țară s-a bucurat de o participare numeroasă.

Chiar dacă la final de mandat au rămas și neîmpliniri, se poate considera că realizările sunt cele care primează, iar continuarea tuturor acestor proiecte de către persoane care au fost implicate și până acum în ele nu ar însemna decât un progres prin continuitate. Acesta a fost de altfel și motto-ul sub care și-a depus candidatura actuala conducere a Grupului de Lucru de Aritmii.

Pornind pe această linie, un obiectiv principal al activității îl constituie realizarea unei campanii susținute pentru recunoașterea Grupului de Lucru de Aritmii al Societății Române de Cardiologie ca fiind forul profesional abilitat a emite recomandările în ce privește practica medicală în domeniul aritmiilor cardiace. Aceasta ar trebui să includă și un lobby la nivelul organismelor abilitate

pentru existența unui Program Național de Electrofiziologie independent, permițând o finanțare în concordanță cu necesitățile specifice ale acestei specialități. Un pas obligatoriu în acest sens îl constituie introducerea Registrului Național de Proceduri de Electrofiziologie ca principală formă de evidență a activității în domeniu la nivel național și finanțarea centrelor de electrofiziologie în funcție volumul raportat de activitate al fiecăruia. În fine, este de asemenea imperios necesară recunoașterea competenței de electrofiziologie intervențională, cu tot ceea ce decurge din aceasta în ce privește acreditarea pentru această competență (program de formare, standarde care trebuie atinse, acreditare/reacreditare periodică).

1. Din punct de vedere educațional

Grupul de Lucru de Aritmii își propune menținerea programului de cursuri de educație medicală în domeniul aritmiilor cardiace ca și o pondere mai mare a domeniului aritmiilor cardiace în cadrul congreselor naționale de cardiologie și reuniunilor anuale ale grupurilor de lucru. La nivelul centrelor de formare este necesară impunerea respectării stagiilor de pregătire în aritmii cardiace din cadrul programelor de rezidențiat, eventual cu efectuarea acestor stagii în centre abilitate să acorde o educație medicală adecvată cu ceea ce înseamnă la ora actuală acest domeniu dinamic al cardiologiei. Este de asemenea necesară elaborarea și popularizarea unor protocoale de bună practică medicală în domeniul aritmiilor cardiace, bazate pe ghidurile în vigoare. În fine se dorește dezvoltarea unor activități de e-learning folosind mai mult în acest sens site-ul Grupului de Lucru de Aritmii.

2. Din punct de vedere profesional

- elaborarea unui program național de educație medicală în domeniul aritmiilor cardiace, organizate pe mai multe niveluri:

- la nivel de bază, educația cardiologilor clinicieni pentru terapia modernă corectă a aritmiilor cardiace, pentru indicațiile și urmărirea pacienților care au suferit proceduri de electrofiziologie intervențională dar și pentru efectuarea corectă a unor manevre de urgență în electrofiziologie (cardioversie, stimulare temporară)

- la nivel de vârf, formarea unui număr adecvat de specialiști antrenați în domeniul electrofiziologiei intervenționale moderne, care să acopere acest domeniu atât de deficitar în România

Speranța actualei conduceri a Grupului de Lucru de Aritmii este aceea că la final de mandat, cea mai mare parte a acestor deziderate va fi realizată, confirmându-se existența unui real progres prin continuitate.

Prof. Dr. Dan Doboreanu
Președintele Grupului de Lucru de Aritmii

Grup de Lucru Insuficiența Cardiacă

În actualul mandat, Grupul de Lucru de Insuficiență Cardiacă al Societății Române de Cardiologie are ca principal obiectiv atragerea unui număr cât mai mare de membrii care să contribuie la proiectele viitoare. Oricât de ambițioase ar fi obiectivele, acestea nu pot fi realizate fără participarea activă și voluntară a unui număr cât mai mare de membrii. Cu această ocazie, doresc să și mulțumesc tuturor membrilor GL de IC care au

participat la manifestările educaționale, la recrutarea pacienților în registre, la redactarea unor capitole în cărți sau la traducerea ghidurilor. Un sumar al obiectivelor propuse de GL de IC pentru următorul mandat este prezentat în continuare:

1. Creșterea numărului de membrii activi ai GL de Insuficiență Cardiacă
2. Implicarea GL în manifestările științifice și educaționale realizate sub egida Societății Române de Cardiologie
3. Proiecte comune împreună cu societățile profesionale, asociațiile medicale și fundațiile cu profil cardiologic din România
4. Continuarea „Registrului Român de Insuficiență Cardiacă Acută”
5. Continuarea „Studiului de Percepție asupra Insuficienței Cardiace Acute”
6. Inițierea de proiecte noi: “Criterii obiective de externare pentru pacientul cu insuficiență cardiacă” “Utilizarea chestionarelor de calitate a vieții în managementul pacientului cu insuficiență cardiacă”
7. Traducerea și difuzarea Ghidului de Insuficiență Cardiacă al Societății Europene de Cardiologie 2008.

8. Consultări cu celelalte GL ale SRC și alte asociații profesionale în vederea elaborării și implementării programului CLIC “Parametrii de calitate privind îngrijirea, tratamentul și urmărirea pacientului cu insuficiență cardiacă.”

9. Manifestări educaționale: “Decizii dificile în managementul insuficienței cardiace” - curs adresat medicilor specialiști cardiologi ce se va desfășura în 2009 și în 2010. “D day in heart failure”- simpozion cu participare internațională dedicat tratamentului cu dispozitive în insuficiență cardiacă

10. Strângerea legăturilor cu Grupurile de Lucru de Insuficiență Cardiacă din celelalte țări europene.

Simpozionul Româno Elvețian sub auspiciile Congresului Național de Cardiologie septembrie 2009. Întalnire comună, GL de Insuficiență Cardiacă al SRC și GL de IC al Societății Elene de Cardiologie - “Update in acute heart failure” octombrie 2009

Dr.Ovidiu Chioncel
Președinte Grup de Lucru de Insuficiență Cardiacă

DIN AGENDA GRUPULUI DE LUCRU

CURS: Decizii dificile în managementul Insuficienței Cardiace

21 februarie– București
14 martie – Sibiu
16 mai – Constanța

Grup de Lucru Cardiologie Preventivă Și Recuperare Cardiovasculară

Bolile cardiovasculare continuă să dețină locul principal în mortalitatea și morbiditatea populației, în România, ca și în Europa. Începând cu anii '70, mortalitatea totală prin BCV a scăzut semnificativ în Europa de Vest; în Europa Centrală și de Est mortalitatea a început să scadă abia în ultimii ani, fiind în continuare foarte ridicată. În mod particular, mortalitatea prin boală coronariană și AVC este în creștere în Europa de Est.

Diminuarea morbidității și mortalității prin BCV a putut fi realizată prin măsuri de educație la nivel populațional în ce privește factorii de risc cardiovascular și modalitățile de diminuare a impactului lor negativ asupra stării de sănătate. Un rol important l-a exercitat colaborarea dintre Societatea Europeană de Cardiologie, Asociația Europeană de Cardiologie Preventivă și Recuperare, societățile naționale de profil și organizațiile guvernamentale în punerea în practică a recomandărilor de prevenție cardiovasculară.

Grupul de Lucru de Cardiologie Preventivă și Recuperare Cardiovasculară al Societății Române de Cardiologie consideră firească implicarea pe mai departe în activitățile de prevenție cardiovasculară din România, pe plan științific, educațional, populațional, având ca scop principal aplicarea celor mai eficiente măsuri în scopul scăderii mortalității prin BCV în țara noastră.

Menționăm în acest sens următoarele:

- ~ Validarea grilei SCORE pentru Romania.
- ~ Cursul CARDIOPREVENT va continua în 2009 în București (20 martie), Timișoara (5 iunie), Oradea (23 octombrie), Târgu-Mureș (20 noiembrie).
- ~ Cursul CARDIOFAM (Particularități ale bolilor cardiovasculare la femei) va începe în 2009 (6 noiembrie Iasi) și va continua în 2010 în alte patru locații (București, Timișoara, Cluj-Napoca, Târgu-Mureș)
- ~ Participarea la conferința Asociației Europene de Cardiologie preventivă și recuperare „EUOPREVENT” - Stockholm – 2009,

Praga 2010

~ Prezența la Sesiunea Grupurilor de Lucru de la Sinaia 2010 cu creșterea ponderii studiilor clinice, articolelor originale, prezentărilor de caz, noutăților în domeniul cardiologiei preventive și recuperării cardiovasculare.

~ Participarea membrilor grupului de lucru la cursurile educative organizate și de alte grupuri de lucru ale SRC.

~ Prezență crescută a membrilor grupului de lucru la manifestările Europene ale Asociației Europene de Cardiologie Preventivă și Recuperare Cardiovasculară și ale Congreselor Europene de Cardiologie

~ Elaborarea de broșuri educative de prevenție și recuperare de către membrii GL și distribuirea lor medicilor de familie (colaborare cu Medicina de Familie)

~ Colaborarea cu medicii de familie și medicii de alte specialități (diabet și boli de nutriție, neurologi, endocrinologi etc) în scopul identificării precoce a persoanelor cu risc crescut de BCV și aplicarea de măsuri profilactice.

~ Actualizarea ghidurilor de practică medicală în domeniul prevenției și recuperării cardiovasculare în acord cu recomandările ghidului european de profil.

~ Intensificarea măsurilor cu caracter profilactic la anumite grupe de populație „vulnerabile”: copii, adolescenți, obezi, diabetici.

~ Sensibilizarea structurilor cu rol decizional la nivel comunitar local, regional, național, asupra importanței adoptării acelor strategii menite să promoveze un stil de viață sănătos în comunitate.

Conf. dr. Florin Mitu

Președinte al Grupului de Lucru de Cardiologie Preventivă și Recuperare Cardiovasculară

DIN AGENDA GRUPULUI DE LUCRU

CURS: CARDIO-PREVENT (Cardiologie preventivă)

20 martie– București

5 iunie – Timișoara

23 octombrie – Oradea

20 noiembrie – Tg.Mureș

Grup de Lucru Ateroscleroză Și Aterotromboză

Grupul de Lucru Ateroscleroza și Aterotromboză este unul dintre cele 10 grupuri de lucru ale Societății Române de Cardiologie și are ca obiectiv stimularea activităților științifice și educaționale legate de etiologia, diagnosticul și terapia patologiei aterosclerotice și aterotrombotice în comunitățile medicale cu profil cardiologic dar și alte diverse specialități.

Scopul membrilor Grupului de Lucru este de a aprofunda cercetarea legată de mecanismele aterosclerotice

și aterotrombotice ce determină o mare parte din patologia cardiacă și de a realiza o educație medicală continuă pentru medicii cu interes în acest domeniu, care să stea la baza practicii medicale. În același timp încercăm a transla rezultatele cercetării științifice în metode diagnostice și imagistice pentru practica medicală și a îmbunătăți astfel diagnosticul precoce al patologiei aterosclerotice și a aplica terapia modernă în încercarea de a scădea incidența mortalității de cauză cardiovasculară la noi în țară.

Grupul de Lucru, în ultimii 3 ani, sub conducerea d-lui Prof. Dr. Dragos Vinereanu a realizat o bogată activitate educațională și de formare medicală, prin cursurile conduse de domnia sa împreună cu Grupul de Lucru de Prevenție și Recuperare Cardiovasculară (Președinte Prof.Dr.Dan Gaiță), precum PROVAS (actual la a 3-a ediție) dar și prin organizarea unor manifestări împreună cu alte specialități medicale (diabetologie, nefrologie, etc), precum CARDIODIAB. Permanentă prezență în organizarea de sesiuni cu o tematică interesantă și invitarea de specialiști din domeniul respectiv din străinătate la Congresul Național de Cardiologie cât și la Conferința Grupurilor de Lucru a reușit să ridice nivelul calitativ al întâlnirilor, atât prin tematica aleasă cât și prin înalta ținută științifică a lucrărilor. De menționat sunt și publicațiile membrilor Grupului de Lucru în volumul de "Progrese în Cardiologie" ce a actualizat pentru specialiștii români noutățile în cercetarea aterosclerozei și aterotrombozei.

Această bogată activitate din ultimii ani, realizată de Grupul de Lucru Ateroscleroză și Aterotromboză, va sta la baza activității ulterioare, ca exemplu de urmat. Dorim, ca în următorii 3 ani, să continuăm cursurile educaționale sub auspiciile Societății Române de Cardiologie precum protecția Vasculară PROVAS și

să organizăm cursuri noi, cu tematici interesante, precum terapia anticoagulantă în patologia cardiovasculară CARDIO-COAG. Un rol important îl va ocupa publicarea de articole în reviste de specialitate și capitole în cărți de cardiologie a membrilor grupului de lucru. Vom încerca să avem o activitate mai bogată împreună cu celelalte grupuri de lucru în realizarea unor sesiuni comune în cadrul Conferinței Grupurilor de Lucru.

Organizarea sesiunilor din cadrul Congresului Național inițiate de Grupul de Lucru sau membrii acestuia vor fi susținute în a avea teme de mare interes și de a invita specialiști din străinătate. Vom încerca să atragem noi membri în cadrul grupului de lucru pentru a avea o mai mare capacitate de creștere a cercetării și a publicațiilor din domeniul aterosclerozei și aterotrombozei. Împreună cu Societatea Română de Tromboză și Hemostază vom încerca organizarea unui simpozion tematic pentru patologia cardiovasculară și cea legată de hemostaseologie. Grupul de Lucru Ateroscleroză și Aterotromboză se va implica și în organizarea CARDIODIAB de anul viitor.

Postarea pe site-ul Societății Române de Cardiologie (www.cardioportal.ro) a materialelor Grupului de Lucru va fi o prioritate la fel ca și a prezentărilor din cursurile susținute în diferitele locații din țară pentru a forma baza unui adevărat e-learning cu obținerea de credite și pentru cei care nu pot participa la cursuri.

Sperăm ca împreună cu dumneavoastră, prin ideile pe care puteți să le propuneți, să reușim să dezvoltăm o activitate a Grupului de Lucru bogată, vastă și interesantă pentru câți mai mulți medici care vor să aprofundeze cunoștințele într-un domeniu în permanentă evoluție și schimbare.

În calitate de președinte, și împreună cu secretarul Grupului de Lucru Ateroscleroză și Aterotromboză, d-na Dr. Carmen Gherghinescu, vă mulțumim că sunteți alături de noi și ne susțineți în demersurile propuse în următorii ani.

Dr.Daniel Lighezan
Președinte Grup de Lucru Ateroscleroză și
Aterotromboză

Grup de Lucru Cardiologie Pediatrică

Obiective ale Grupului de Lucru de Cardiologie Pediatrică a SRC

1. Creșterea numărului de membri ai Grupului de Lucru de Cardiologie Pediatrică și deci ai SRC prin antrenarea pediatriilor și neonatologilor cu preocupări de cardiologie pediatrică cel puțin de la nivelul Spitalelor Județene și municipale. Dacă noua denumire a grupului de lucru este Grup de Lucru de Cardiologie Pediatrică și Boli Cardiace Congenitale ale Adultului, rezultă clar că vor

trebui cooptați ca membri și numeroși cardiologi de adulți, care au asemenea preocupări

2. În condițiile în care numărul celor cu specialitate sau competență de cardiologie pediatrică este mic și nu se întrevede cel puțin în următorii ani o creștere substanțială a acestora, cred că ar trebui să solicităm sprijinul secțiilor de pediatrie și neonatologie județene să desemneze, cel mai bine prin opțiune personală, medici care să se profileze cât de cât spre acest domeniu, care să aibă o mică bază de date a cazurilor de cardiopatii din teritoriu și cu care să putem avea o legătură mai directă. Asemenea persoane ar putea fi îndrumate să urmeze cursurile cu profil cardiologic din centrele universitare și apoi să fie direct antrenate în urmărirea acestor pacienți, inclusiv prin lucrări comune pentru prezentare la reuniuni de cardiologie.

3. Organizarea în toate centrele universitare a cursului de Urgențe cardio-vasculare la copil cu o tematică unitară -curs organizat sub egida SRC.

**Pentru ameliorarea activității de cardiologie pediatrică și în principal pentru depistarea și supravegherea în teritoriu a acestor pacienți, ar fi necesară organizare la nivelul centrelor universitare pe baza unei tematici stabilite în comun a unor cursuri EMC prin UMF și Colegiul Medicilor, cu teme de cardiologie (ex diagnosticul în cardiopatiile congenitale la copil, tulburări de ritm, RAA, HTA, EKG la copil) la care în afara pediatriilor și neonatologilor să participe și medici de familie și medici școlari

4. Antrenarea unui număr cât mai mare de cardiologi pediatri și chiar pediatri pentru o participare activă cu lucrări la Sesiunile Grupurilor de lucru, prima sesiune fiind în 7-9 mai 2009

5. Colaborare activă cu alte grupuri de lucru, de exemplu cu cel de echocardiografie, cel de recuperare cardiovasculară și

prevenție, etc

*participare activă cu referate și lucrări la Congresul Național de Cardiologie

**antrenarea unui număr cât mai mare dintre membrii grupului să devină membri ai ESC, AEPC sau a Asociației Europene de Echocardiografie, după obținerea specialității de cardiologie și a competenței de ecocardiografie

6. Difuzarea în rândul specialiștilor pediatri și neonatologi a Ghidurilor ESC/AHA cu aplicabilitate la copil.

7. Trimiterea de lucrări pentru publicare în Revista română de cardiologie cu solicitarea acordării de către revistă a unui spațiu special pentru cardiologia pediatrică

8. Participare activă la Ședințele USSM ale filialelor județene de cardiologie

9. Continuarea eforturilor pentru obținerea recunoașterii specialității de cardiologie pediatrică de către MS și crearea condițiilor de pregătire în acest scop (rezidențiat, competență).

10. Continuarea sub coordonarea Clinicii de Cardiologie Pediatrică din Tg Mureș a eforturilor pentru realizarea unui registru național pentru malformațiile cardiace congenitale, în vederea precizării amplitudinii și importanței problemei la nivel național și includerea problemei malformațiilor congenitale de cord în cadrul programelor naționale prioritare ale MS.

Prof. Dr. A. G. Dimitriu
Președinte Grup de Lucru Cardiologie Pediatrică

Obiective Filiala București A Societății Române de Cardiologie Mandat 2008 - 2011

La început de activitate

Mai întâi vreau să mulțumesc medicilor cardiologi din filiala București a Societății Române de Cardiologie pentru încrederea și onoarea pe care mi le-au arătat, alegându-mă ca președinte al acestei organizații.

Bineînțeles, fiecare conducere nouă își propune și obiective noi, dar întotdeauna se va strădui ca activitatea științifică să fie cel puțin la nivelul celei desfășurate de predecesori (care s-a caracterizat printr-un înalt nivel academic).

Aș dori ca ședințele științifice lunare să cuprindă teme de mare actualitate pe linia de cercetare sau de practică medicală, în concordanță cu preocupările Societăților Română și Europeană de Cardiologie.

Consider ca ar fi de bun augur antrenarea seniorilor medicilor bucureșteni în susținerea de conferințe și mese rotunde prin care să-și exprime și punctele de vedere critice asupra subiectelor prezentate.

Aș prefera ca subiectele dezbătute să fie susținute de colegi cardiologi din diferite spitale iar susținerea unor teme de către un colectiv al unei singure clinici să reflecte preocupări medicale originale.

Vreau să antrenez medici rezidenți în cardiologie care să prezinte subiecte legate de preocupările clinicilor unde își desfășoară stagiul sau cazuri clinice, urmând ca activitatea cea mai susținută să fie premiată.

Am fi foarte receptivi dacă membrii filialei ar sugera subiecte de interes imediat derivate din preocupările lor practice sau științifice, pentru a organiza conferințe cu punerea la punct a respectivelor probleme medicale.

În preajma Conferinței Grupurilor de Lucru ale Societății Române de Cardiologie sau a Congresului Național, ar fi interesant să cunoaștem numărul lucrărilor originale ce vor fi prezentate de către Filiala București pentru a sprijini logistic calitatea acestor prezentări.

Vom organiza ședințe-dezbateri tip controversă în diagnosticul sau tratamentul unor boli cardio-vasculare.

În final, ne-am propus să încercăm să edităm o "Foaie de informare medicală a membrilor Filialei București a Societății Române de Cardiologie" care să cuprindă prezentarea sesinilor anterioare, puncte de vedere pro și contra și "ghicitori" științifice prin analiza unor trasee imagistice sau electrocardiografice.

Aplicarea acestui program nu va fi posibilă decât prin participarea membrilor filialei la pregătirea ședințelor lunare prin oferta de subiecte și implicarea activă în susținerea și dezvoltarea lor.

Prof.Dr. Ioan Tiberiu Nanea
Președinte Filiala București a SRC

SOCIETATEA ROMANA DE CARDIOLOGIE

COTIZATIA ANUALA 2009

Medici specialisti 175 RON/an

Medici rezidenti 75 RON/an

Cotizatia se poate plăti:

- la sediul SRC Str.Avrig 63, Sector 2 București
- în contul SRC RO42 BTRL 0410 1205 M664 76XX, Banca Transilvania - Agentia Divizia Pentru Medici – Cotroceni, CIF 679116.

„CAPCANELE MEDICAȚIEI CARDIOVASCULARE” – la final

Sâmbătă 04.10.2008 s-a desfășurat la Arad a 6-a și ultima ediție a cursului SRC intitulat „Capcane ale medicației cardiovasculare”

Ca și la precedentele locații (București, Constanța, P. Neamț, Tg. Mureș și Rm. Vâlcea), prezentările – cu multiple valențe interdisciplinare – au atras o audiență semnificativă, nu numai de interniști și cardiologi, ci și de medici de alte specialități.

Deschiderea oficială a fost onorată de prezența unor personalități din conducerea Universității de Medicină „V. Goldis”

din Arad.

Cele două referate generale ale Prof. Dr. O.G. Mungiu („Reacții adverse la medicamente” și „Probleme generale de farmacocinetică”) s-au constituit într-un rapel farmacologic deosebit de util și au fost urmate de numeroase întrebări.

În continuare, Prof. Dan Gheorghe a oferit detalii privind „Noi direcții în terapia farmacologică a FA: de la mecanisme la medicament” și despre „Pacientul cu funcție renală alterată”; în același context tematic a fost inclusă și prezentarea Dr. D. Capsa „Medicația cardiovasculară la bolnavii în dializa cronică”

Prof. Dr. M. Cintează a prezentat „Probleme ale antiaritmicele în practica clinică curentă” și „Statinele, miopatia și citoliza hepatică”, iar Prof. Dr. I. Bruckner a conferențiat despre „Medicația la bolnavul cu insuficiență hepatică” și „Hiperpotasemia – realitate sau himera”, Prezentările de caz ale Dr. Corina Homencovschi au adus un plus de „nuanță clinică” întregului ansamblu.

Aspecte extrem de utile în practica curentă legate de „Aventurile anticoagulantelor” au fost aduse în discuție de Conf. Dr. Adina Ionac (cu o spectaculoasă prezentare de caz a Dr. Irina Popescu); Conf. Dr. I.M. Coman a reamintit o problemă adesea ignorată („Particularizarea medicației cardiovasculare în funcție de vârstă, sex și rasă”) iar Dr. C. Olaru din Arad a adus date teoretice și elemente ale experienței locale privind „Inotropele în insuficiența cardiacă acută”.

Cursul a avut un real caracter interactiv, fiecare grup de expuneri fiind urmat de discuții și de întrebări din partea auditoriului.

Global, pe parcursul celor șase ediții coordonate de Conferențiar Dr. I.M. Coman, „Capcanele medicației cardiovasculare” s-au bucurat de prezența a peste 500 de participanți.

Ținând cont de faptul că mulți alți colegi – cardiologi și necardiologi – și-au manifestat interesul pentru teme abordate, consideram util (și sperăm) ca el să revină în atenție în următoarele luni pe pagina de e-learning a sitului web al SRC.

Dr. Codin Olaru
Conf. Dr. Ioan Mircea Coman

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE CARDIOLOGIE

SAMBATA 4 OCTOMBRIE 2008
SALA ST. CICIO-POP
UNIVERSITATEA "VASILE GOLDIS" ARAD

Capcanele Medicației Cardiovasculare

Reacții adverse, interacțiuni și reacțiile secundare - ghid practic -

Se vor discuta

- Antiaritmicele
- Anticoagulantele
- Statinele, miopatia și citoliza hepatică
- Interacțiuni cu medicația psihotropă
- Medicația cardiovasculară la bolnavii cu insuficiență hepatică, insuficiență renală și cei în dializa cronică
- Hiperpotasemia

Vor participa

I. Bruckner
D. Capșa
Gh. A. Dan
Adina Ionac
O. C. Mungiu

Se acorda puncte de credit EMC

Director de curs: IM Coman

Informații:
Sediul SRC tel: 2500100

„URGENȚE CARDIOVASCULARE PEDIATRICE” Iași, 3-4 octombrie, 2008

În perioada 3-4 oct 2008 s-a desfășurat în Amfiteatrul “I.Nicolau” din Spitalul Clinic de urgențe pentru copii “Sf. Maria” Iași cursul “Urgențe cardiovasculare pediatrice”, organizat de Grupul de lucru de Cardiologie Pediatrică a Societății Române de Cardiologie.

Participanți: 60 medici cardiologi pediatri, specialiști pediatri, medici școlari, neonatologi, medici de familie, medici rezidenți

Cursul a fost creditat cu 12 credite EMC.

Coordonator curs: Prof. Univ. Dr. Dimitriu Alexandru Grigore, Clinica I Pediatrie, UMF Iași

Lectori: Prof. Dr. A. G. Dimitriu, Clinica I Pediatrie, UMF Iași, Prof. Dr. Gr. Tinica - Clinica de Chirurgie cardiovasculară, Institutul de Boli Cardiovasculare “Prof. Dr. George I. M. Georgescu” Iași, Prof. Dr. Silvia Mătăsaru, UMF Iași, Conf. Dr. C. Iordache, Clinica I Pediatrie, UMF Iași, Conf. Dr. Maria Stamatina, Disciplina de Neonatologie, UMF Iași, Conf. Dr. Fl. Mitu, Clinica Medicală – Spit. Clinic de Recuperare Iași, Conf. Univ. Dr. Ingrid Miron, Clinica IV Pediatrie UMF Iași, Dr. Mihaela Grecu, Institutul de Boli Cardio-vasculare “Prof. Dr. George I. M. Georgescu” Iași, Dr. Laurențiu Lucaci, Institutul de Boli Cardiovasculare “Prof. Dr. George I. M. Georgescu” Iași, Dr. G. Iliev, Spitalul Clinic de Obstetrică-Ginecologie “Cuza Vodă” Iași

Cursurile au fost completate de 8 prezentări de cazuri din patologia cardio-vasculare pediatrică susținute de medici din Clinica I Pediatrie: Asist. Univ. Dr. Jitoreanu Cristina, Asist. Univ. Dr. Streangă Violeta, Asist. Univ. Dr. Luca Alina, Dr. Georgiana Russu

Tematica cursului: 4 teme cu importanță practică deosebită cardiologia pediatrică:

Insuficiența cardiacă la copil: Etiopatogenia insuficienței cardiace la copil: Prof. Dr. A. G. Dimitriu, Evaluarea pacientului cu insuficiență cardiacă: Dr. Laurențiu Lucaci, Tratamentul insuficienței cardiace cronice: Conf. Dr. Fl. Mitu, Socul cardiogenic: Conf. Dr. C. Iordache

Aritmii la vârsta pediatrică: Tratamentul modern al aritmiilor cardiace la copil: Dr. Mihaela Grecu, Tahicardia paroxistica supraventriculară. Conf. Dr. C. Iordache, Tulburări majore de conducere la nou-născut și copil Prof. Dr. Silvia Mătăsaru

Manifestări cardiovasculare severe neonatale: Locul și rolul obstetricianului în diagnosticul malformațiilor congenitale de cord Dr. G. Iliev, Malformații congenitale de

cord cu manifestări severe neonatale. Prof. Dr. A. G. Dimitriu, Hipertensiunea pulmonară persistentă a nou-născutului Conf. Dr. Maria Stamatina, Suferința cardiacă post-hipoxică neonatală, Prof. Dr. A. G. Dimitriu, Indicații de tratament chirurgical în cardiopatiile congenitale cu manifestări neonatale. Prof. Dr. Gr. Tinica, Dr. Dan Dascalescu, Clinica de Chirurgie Cardiovasculară Iași

Urgențe cardiovasculare în patologia extracardiacă Suferința cardiovasculară în insuficiența renală cronică. Prof. Dr. A. G. Dimitriu, Cardiotoxicitatea citostaticelor. Conf. Dr. Ingrid Miron, Dr. Cristina Mandric, Prof. Dr. A. G. Dimitriu, Manifestări cardiace în intoxicații acute. Sef lucrari Dr. N. Nistor, Diagnostic și tratament în criza hipertensivă. Conf. Dr. C. tin Iordache.

Toți cursanții au beneficiat de un CD cu materialele predate la curs.

Cursul s-a adresat principalelor specialități medicale implicate direct în asistența cardiologică a copilului, ceea ce constituie un avantaj deosebit a organizării sale.

Tematica aleasă, modul de prezentare a noțiunilor, bogată și sugestivă iconografie, actualitatea și aplicabilitatea practică noțiunilor expuse și nu în ultimul rând prestigiul profesional al lectorilor au contribuit la atenția și aprecierea favorabilă acordată cursului de către participanți.

În condițiile în care numărul cardiologilor pediatri în zona Moldovei este extrem de redus, ca de altfel în toată țara, comparativ cu numărul cardiologilor pentru adulți, și în același timp patologia cardiovasculară a copilului are o incidență care nu este neglijabilă, asemenea cursuri EMC având ca tematică patologia cardiovasculară a copilului sunt pe deplin justificate și pot avea un impact major asupra nivelului de asistență medicală din domeniu.

Desfășurarea cursului a constituit o dovadă în plus a utilității și a necesității prezentării în cadrul cursurilor EMC a unor tematici axate pe problemele de patologie cardiovasculare pediatrică în scopul ameliorării activității medicale în domeniu.

Prof. Dr. A. G. Dimitriu

„CARDIOPREVENT” – la Cluj

În 10 octombrie, cu 2 săptămâni mai devreme decât data planificată inițial, a avut loc al II-lea curs din seria CARDIOPREVENT la Cluj-Napoca. Alegerea Clujului nu este lipsită de semnificație, având în vedere preocupările importante în recuperarea cardiovasculară și disponibilitatea unui centru de recuperare cardiovasculară formatat în jurul Clinicii de Cardiologie a Spitalului de Recuperare. Așa cum era de așteptat, cursul s-a bucurat de o largă audiență, au fost 150 de participanți, și, mai mult decât atât merită să fie subliniat interesul larg al mai multor specialități medicale, participanții aparținând medicilor de familie, rezidenților de cardiologie, de medicină internă, specialiștilor de cardiologie, medicină internă, dar și diabetologilor sau specialiștilor în boli de nutriție.

De asemenea, discuțiile care au avut loc au arătat că într-adevăr publicul medical din Cluj-Napoca este convins de importanța prevenției cardiovasculare, și este preocupat de modalitățile prin care prevenția poate fi oferită cu beneficii maxime populației.

Temele abordate au fost generoase și au încercat să acopere un spectru cât mai larg al cardiologiei preventive. Astfel a fost discutată epidemiologia bolilor cardiovasculare, modalitățile de evaluare a riscului cardiovascular global, metodele de screening a bolilor cardiovasculare. O secțiune aparte s-a referit la factorii de risc cardiovascular și modalitățile concrete de intervenție asupra acestora, indiferent că era vorba de fumatul activ sau pasiv, de factorii ereditari, genetici, tromboză, inflamație sau infecție, hipertensiune arterială, dislipidemie, obezitate, diabet zaharat sau sindrom metabolic.

O a treia secțiune s-a referit la activitatea fizică care rămâne unul dintre mijloacele de bază ale cardiologiei preventive și care acoperă un segment substanțial al recuperării cardiovasculare.

Nu au fost neglijate nici populațiile speciale: copiii, adolescenții sau femeile. A fost făcută explicit distincția, dar și continuitatea dintre prevenția primară și secundară, pentru ca în final să se propună soluții practice de implementare a ghidurilor de cardiologie preventivă.

Considerăm important faptul că prelegerile

ținute de persoane și personalități cunoscute ale cardiologiei preventive și recuperării cardiovasculare din România (prof. dr. Doina Azoică, conf. dr. Florin Mitu, prof. Dr. Pall Kikeli, conf. Dr. Dana Pop, dr. Daniel Gherasim, dr. Mihaela Suceveanu, dr. Iulia Kulcsar, dr. Zoltan Preg, dr. Mircea Iurciuc) și au fost completate și dublate de workshop-uri. Acestea au permis să se discute concret cum se realizează practic un ghid de prevenție, și mai ales cum se implementează un ghid de prevenție și de asemenea s-au discutat modalitățile concrete de corecție a factorilor de risc la diverse niveluri de asistență medicală pornind de la asistența primară oferită de către medicul de familie, până la asistența de ultraspecialitate oferită de cardiologi sau de subspecialitățile de cardiologie.

Prin tematica generoasă, prin participarea largă, prin implicarea cursanților în problemele discutate, cursul a reprezentat un adevărat succes care suntem siguri că va fi continuat și prin desfășurarea acestuia în locațiile următoare, prima dintre ele fiind reprezentată de București în 20.03.2009.

Conf. Dr. Dana Pop
Conf. Dr. Florin Mitu

CURS CULTURA

31 Octombrie 2008, Galați

În data de 31.10.2008, într-o zi superbă de toamnă, cu un soare prietenos, s-a desfășurat la Galați, într-o locație deosebită (COMPLEXUL MUZEAL DE ȘTIINȚE LE NATURII) cursul CULTURA (Cum evaluăm, cum

tratăm hipertensiunea arterială).

Cursul s-a desfășurat sub egida SRC, avându-l ca director de curs pe Dl. Prof. Dr. E. APETREI și a beneficiat de participarea unor cadre universitare de renume a școlii românești de cardiologie, din două centre universitare: București și Iași.

Cursul a fost structurat în două părți și a urmărit dezbateră tuturor capitolelor de evaluare și tratament a HTA, având în vedere numărul mare de pacienți cu această afecțiune cu care medicul practician se confruntă zilnic.

S-a pornit de la: "Definiția și clasificarea HTA și riscul CV global" (Prof. Dr. E. APETREI – Institutul de boli Cardio-Vasculare Prof. Dr. CC Iliescu București). S-a continuat cu "Evaluarea funcției arteriale" (Conf. Dr. ROXANA DARABONT – Spitalul Clinic Universitar București), cu "Evaluarea HTA primare și afectarea organelor țintă" (Prof. Dr. E. APETREI), iar Dr. C. MATEI (Institutul de boli CV Prof. Dr. CC. Iliescu București) a dezbătut tema: "Măsurarea TA la domiciliu și măsurarea continuă a TA".

În continuare Dl. Prof. Dr. E. APETREI a prezentat "Strategiile terapeutice conform ghidului HTA 2007 al SEH/SEC". Dna. Prof. Dr. C. ARSENESCU-GEORGESCU (Institutul de boli CV Prof. G. GEORGESCU – Iași) a prezentat "Urgențele HTA" (algoritmul de triaj al pacienților

și terapia urgențelor hipertensive) și a dezbătut capitolul cu tema "HTA și insuficiența renală", iar Dl. Prof. Dr. C. MACARIE (Institutul de boli Cardiovasculare Prof. Dr. CC Iliescu București) s-a referit la o problemă de interes major în practica medicală: "HTA și diabetul zaharat".

În a doua parte a cursului au fost prezentate aspecte legate de HTA și diverse comorbidități: "HTA și Insuficiența cardiacă" (Conf. Dr. R. DARABONT), "HTA și sindromul metabolic" (Prof. Dr. C. MACARIE), "HTA și AVC" (Dr. MIHAELA RUGINĂ (Institutul de boli Cardiovasculare Prof. Dr. CC Iliescu – București).

Tematica lucrărilor cu caracter teoretic a fost armonios îmbinată cu prezentarea unor interesante cazuri clinice: Dr. R. DARABONT (HTA, boală coronariană și boală arterială periferică), Dr. MIHAELA RUGINĂ (HTA, angină pectorală și AVC ischemic), Dr. C. MATEI (HTA și sindrom metabolic).

Din partea gazdelor (Spitalul Județean Clinic de Urgență „Sf. Andrei” Galați) au prezentat două cazuri deosebite: Dr. E. NECHITA (feocromocitom și HTA secundară) și Dr. T. CHISCĂNEANU (HTA neglijată cu afectare severă de organe țintă).

Cursul a fost o reușită, atât prin calitatea lucrărilor prezentate cât și prin contactul permanent cu participanții din sală care au avut de elucidat o serie de probleme practice legate de această afecțiune cu impact major asupra întregii societăți.

Dr. T. Chiscăneanu

Cursul Societății Europene De Hipertensiune Arterială – BUCUREȘTI, 7-8 NOIEMBRIE 2008

Societatea Europeană de Hipertensiune Arterială (ESH) organizează anual, în cadrul unui program educațional, un curs itinerant care are drept obiective esențiale instruirea medicilor în patologia indusă de hipertensiunea arterială și apropierea ESH de societățile naționale dedicate acestui domeniu de activitate.

Cu trei ediții desfășurate anterior în România (2005, 2006 și 2007) Educational Master Course on Hypertension a devenit un eveniment științific de succes și cu înaltă ținută academică. Anul acesta tema cursului a fost "Hipertensiunea arterială și Riscul Cardiovascular". Cursul s-a desfășurat sub patronajul ESH și al Societății Române de Cardiologie, prin Grupul de Lucru "Hipertensiune Arterială", în zilele de 7 și 8 noiembrie 2008, La Hotel Intercontinental – Sala Ronda, București și a beneficiat de sprijinul Companiei Farmaceutice Berlin-Chemie Menarini.

Moderatorul cursului a fost profesorul Eduard Apetrei.

Din partea ESH au participat profesorul Giuseppe Mancia – prim-autor al ghidului european de management în hipertensiunea arterială, publicat în anul 2007 în Journal of Hypertension și în European Heart Journal, profesorul Athanasios Manolis – membru în Consiliul ESH și profesorul Denis Clement – membru în Consiliul Educativ al ESH.

Organizatorii cursului și-au propus drept placă turnantă a conferințelor și discuțiilor ghidurile recente ale ESH referitoare la hipertensiunea arterială. Cursul a fost structurat pe un model de lucru cât mai interactiv, pornind de la prezentarea unor cazuri clinice, contrapunctate de comentarii efectuate din perspectiva recomandărilor continute în respectivele ghiduri.

Cursul a debutat cu aspecte epidemiologice – prevalența crescută și controlul scăzut al HTA în Europa, în special în Europa de Est. Profesorul Mancia a expus rezultatele unui studiu recent încheiat – BP CARE – desfășurat în țările Europei de Est, care a relevat controlul redus al HTA datorită ratei mari de întrerupere a tratamentului sau datorită inerției actului medical, precum și dificultatea aducerii TA sistolice la valorile-țintă. Profesorul Eduard Apetrei a completat acest capitol cu date de la noi din țară – studiile SEPHAR și Urziceni care confirmă prevalențe ale HTA la noi în țară de la 40% (în studiul SEPHAR, cu eșantion reprezentativ pentru întreaga populație a țării) până la 58% (în studiul Urziceni de tip uni-site).

Profesorul Clement a analizat conceptul de sindrom metabolic, dr. Costel Matei a prezentat un caz clinic ilustrativ, iar profesor Mioara Dorobanțu a comentat recomandările din ghiduri referitoare la aceasta patologie. Se desprind câteva aspecte care au fost subliniate: hiperstimularea simpatică

drept caracteristică patogenică a HTA din acest sindrom și aplicabilitatea specifică a medicației active pe angiotensina II, a blocanților de calciu și a agonistilor de receptori imidazolinici I1.

Secțiunea următoare a fost dedicată hipertensiunii arteriale la pacientul cu diabet zaharat. Profesorul Mancia a abordat câteva teme controversate ale tratamentului HTA la această categorie de pacienți. Esențială rămâne atingerea țintelor terapeutice <130/80 mmHg, cu scopul protecției cardiovasculare și al nefroprotecției. Recomandarea ca șema terapeutică a HTA să conțină un inhibitor de enzimă de conversie sau un sartan se bazează, în special, pe dovezile beneficiului lor nefroprotector. Cazul clinic prezentat de dr. Roxana Darabonț a adus în discuție necesitatea unei investigații aprofundate a acestor pacienți, cu scopul unei evaluări adecvate a riscului cardiovascular.

Pe 8 noiembrie 2008 s-au discutat încă trei capitole importante de HTA în forme clinice speciale. Dr. Elisabeta Badila a adus în atenție un caz de boala renală cronică, comentat de profesor Cătălina Arsenescu cu date teoretice privind relația rinichiului cu HTA și recomandări terapeutice concrete din ghiduri. Profesorul Clement a prezentat pacientul cu istoric de infarct de miocard sau accident vascular, exemplificat de dr. Mihaela Rugină și dezbătut de profesor Carmen Ginghină în mod aplicat pentru fiecare dintre momentele dificile de decizie care pot fi întâlnite în astfel de situații. Profesorul Manolis a prezentat tratamentul insuficienței cardiace la hipertensivi și tot domnia sa a susținut și dizertația de încheiere – o viziune sintetică referitoare la recomandările de diagnostic și tratament al HTA din Ghidurile ESH 2007.

La acest curs au fost prezenți peste 200 de participanți. Nivelul comentariilor și participarea interesată a medicilor au contribuit la succesul evenimentului, apreciat foarte favorabil și de oaspeții de la Societatea Europeană de Hipertensiune Arterială. Sperăm că tradiția se va menține și vom putea anunța un astfel de curs în România și în anul 2009!

Dr. Roxana Oana DARABONȚ

Imagistica În Evaluarea Patologiei Cardiovasculare

Cel de-al treilea curs de imagistică în evaluarea patologiei cardiovasculare s-a desfășurat la Casinoul din Sinaia, moderat de **prof. Carmen Ginghină**.

În prezent nu mai poate fi vorba de evaluare cardiovasculară fără imagistică. Ecocardiografia este o metodă de rutină în evaluarea pacientului cardiac, tomografia computerizată și rezonanța magnetică sunt din ce în ce mai prezente în ghidurile actuale, iar ecografia Doppler vasculară a devenit din ce în ce mai utilizată în practica curentă. De aceea, prezența la debutul cursului a unei secțiuni dedicate ecografiei vasculare a fost bine venită și bine primită de participanți. Subiectele luate în discuție au fost de larg interes, având în vedere că erau adresate nu numai cardiologilor, ci și medicilor din alte specialități: interniști, radiologi, nefrologi, chirurghi etc. **Dr. Ileana Arsenescu** a prezentat pe scurt dar la obiect capcane și surse de eroare în examinarea Doppler, esențiale pentru corectitudinea examinării și a interpretării rezultatelor. A subliniat importanța eșantionajului, a reglajului corect (gain, scala de viteze, corecția de unghi) precum și surse potențiale de eroare în examinarea Doppler (de ex. calcificări, reverberații). În continuare, **dr. Adina Stoica** a expus în mod didactic sindromul de ischemie acută, prezentând semnele directe și indirecte ce susțin diagnosticul pozitiv, diagnosticul diferențial cu ischemia cronică, subliniind în final faptul că în practică datele clinice rămân esențiale pentru o abordare terapeutică corectă și benefică. Un subiect deosebit de provocator a fost cel privind explorarea fistulelor de dializă, prezentat de **dr. Dana Buică**, care a arătat importanța unei evaluări corecte a acestora, în vederea minimizării riscului de eșec perioperator. **Dr. Ileana Arsenescu** a continuat prezentând ultrasonografia Doppler la pacientul cu edeme de membre inferioare, subliniind modul în care această tehnică poate tranșa diagnosticul de tromboză venoasă profundă și diferenția de alte entități ce necesită o atitudine terapeutică diferită (de exemplu hematomul de gambă). În completarea datelor teoretice, **dr. Andreea Călin** și **dr. Andreea Săndulescu** au prezentat cazuri clinice referitoare la patologia prezentată, care au suscitât discuții și au consolidat noțiunile teoretice.

Dat fiind importanța imagisticii în noua definiție universală și interesul constant al practicienilor privind infarctul miocardic, a doua parte a cursului a fost destinată acestei patologii. Astfel, **prof. Maria Dorobanțu** a relevat importanța explorării ecocardiografice în diagnosticul pozitiv și diferențial al IMA. Ecocardiografia "clasică" este un instrument de bază în diagnosticul IMA, prin aprecierea anomaliilor de cinetică (în special cele nou instalate), fiind esențială explorarea în practica curentă a tuturor 17 segmente. A fost subliniat rolul tehnicilor ecografice noi în evaluarea reperfuziei postinfarct – a doua armonică, ecografia de contrast intramiocardic, intracavitar, TDI, strain rate, precum și importanța ecocardiografiei în aprecierea funcției sistolice, diastolice și în diagnosticul complicațiilor mecanice postinfarct. În concluzie, aceasta este o explorare ieftină, ușor de efectuat, astfel încât

introducerea noilor criterii ecografice în definiția IM a devenit o urmare logică, firească. Locul și importanța noilor tehnici imagistice (rezonanța magnetică, tomografia computerizată) în diagnosticul IMA a fost subiectul prezentării **dr. Ruxandra Jurcuț**. Deși în România rezonanța magnetică este o explorare cu cost ridicat și accesibilitate scăzută, pare justificată utilizarea acesteia în depistarea infarctelor de dimensiuni mici (unde s-a dovedit superioritatea sa față de SPECT), în diagnosticul de transmuralitate, diagnosticul diferențial cu miocardita acută. Tomografia computerizată multi-slice are valoare predictivă negativă bună în diagnosticul stenozei coronariene, fiind utilă în special în evaluarea pacienților cu risc intermediar, oferind informații referitoare la localizarea, extensia infarctului, viabilitatea miocardului, complicațiile și nu în ultimul rând în diagnosticul diferențial al durerii acute (de ex. când există suspiciune de disecție de aortă). Rolul coronarografiei în IMA a fost prezentat de către **dr. Dan Deleanu**, care a reliefat faptul că explorarea invazivă este esențială nu atât în diagnosticul IMA, ci în special în tratamentul său de urgență.

A treia secțiune a cursului a fost destinată stenozei aortice. Fără a fi propriu-zis o explorare imagistică, EKG este prima investigație ce arată elemente sugestive de hipertrofie ventriculară (de cele mai multe ori prezentă în stenoza aortică), iar importanța utilizării testului ECG de efort la pacienții asimptomatici a fost un subiect ce a stimulat discuții în urma prelegerii susținute de **prof. T. Nanea**. **Dr. Bogdan Popescu** a abordat stenoza aortică din punctul de vedere al ecocardiografiei. Acesta a punctat aspecte practice (erori și limite în examinarea ecocardiografică, parametrii ce trebuie urmăriți în evaluarea corectă, completă a stenozei aortice), completând cu actualități referitoare la importanța tehnicilor ecocardiografice noi în evaluarea prognostică. În continuare, **dr. Andreea Călin** a subliniat importanța speckle-tracking în identificarea disfuncției sistolice precoce prin evaluarea rotației, torsiunii și detorsiunii VS, dar și a altor metode moderne privind funcția regională și globală prin parametrii de deformare miocardică (strain și strain-rate).

În finalul cursului, imagistica în bolile cardiace congenitale a fost prezentată din perspectiva cardiologului (**dr. Ioana Ghiorghiu**), care a expus aspecte ecocardiografice în defectul septal interatrial, dar și a radiologului – **conf. dr. Ioana Lupescu**, care a abordat explorarea prin rezonanța magnetică în diverse afecțiuni. Și această secțiune a cursului a fost condimentată de interesante prezentări de cazuri clinice (susținute de **dr. Carmen Beladan**, **dr. Cosmin Călin**), care au fost urmate de întrebări și discuții care au confirmat interesul participanților referitor la temele dezbătute.

În concluzie, imagistica ne ajută să înțelegem mai bine o boală și să interpretăm corect bolnavul. De aceea orice metodă care dezvoltă acest domeniu este benefică și implicit justifică ideea susținerii cu succes a unui curs pe această temă.

Dr. Corina Siminiceanu

ZILELE MEDICALE PRAHOVENE A 25-A EDIȚIE SINAIA 30 OCTOMBRIE-1 NOIEMBRIE 2008

Întâlnire de tradiție a medicilor prahoveni, ediția aniversară de anul acesta a Zilelor medicale prahovene s-a desfășurat, ca de obicei, la Sinaia, iar tema generală a constituit-o "Patologia vasculară în teritorii speciale". Inițiată în urmă cu 25 ani, sărbătoarea familiei medicale prahovene s-a desfășurat cu consecvență în fiecare an, depășind cadrul unei reuniuni profesionale locale.

La tribuna manifestării au conferențiat reprezentanți ai școlii medicale românești din centre universitare (București, Timișoara), alături de cei ai medicilor prahoveni, în ideea că îmbunătățirea nivelului profesional și implicit a actului medical se poate realiza prin cunoaștere, prin educație, prin colaborare și comunicare între membrii unei asociații profesionale, indiferent de nivelul și locul unde își desfășoară activitatea.

În deschiderea Zilelor medicale prahovene a fost organizat Cursul de imagistică în evaluarea patologiei cardiovasculare, realizat sub egida Societății Române de Cardiologie de către Grupul de lucru de ecocardiografie și moderat de prof. Carmen Ginghina. La a treia ediție noutatea a fost organizarea unui minicurs de explorare Doppler vasculară, în concordanță cu o creștere în ultima perioadă a interesului medicilor practicieni pentru această explorare. Cursul a avut o largă audiență - de la studenți la rezidenți și medici de diverse specialități, având în vedere tematica abordată - atât noțiuni de bază necesare pentru o examinare corectă, cât și date referitoare la examinarea ultrasonografică a pacienților cu edeme ale membrului inferior (dr. Ileana Arsenescu), a celor cu ischemie acută (dr. Adina Stoica), dar și la explorarea fistulelor de dializă (dr. Dana Buică). A urmat secțiunea destinată imagisticii în infarctul miocardic acut, în cadrul căreia au fost prezentate importanța ecocardiografiei (prof. Maria Dorobanțu), a rezonanței magnetice și tomografiei computerizate (dr. Ruxandra Jurcuț), precum și a coronarografiei (dr. Dan Deleanu) în definirea actuală a IMA. Imagistica în stenoza aortică a fost în continuare abordată prin prisma unor metode "clasice" - ECG (prof. T. Nanea), ecocardiografia - dr. B. Popescu, dar și prin noi tehnici de evaluare a funcției VS (dr. Andreea Calin). În final - diverse aspecte imagistice (ecocardiografice, rezonanță magnetică) din cadrul unor bolile cardiace congenitale a fost tema prezentărilor

dr. Ioana Ghiorgheu, respectiv conf. Ioana Lupescu. În cadrul fiecărei secțiuni au fost susținute prezentări de cazuri (dr. Andreea Călin, dr. Carmen Beladan, dr. Andreea Săndulescu, dr. C. Calin), care au stimulat interesul general și dialogul cu participanții la curs.

Vineri, 31 noiembrie lucrările s-au desfășurat concomitent în două locații. Hipertensiunea arterială secundară a fost tema simpozionului moderat de prof. Carmen Ginghina și prof. T. Nanea. Au fost abordate pe scurt: domeniul generos al imagisticii în HTA secundare (dr. C. Calin), HTA de cauză endocrină (prof. dr. T. Nanea), HTA din coarctarea de aortă (dr. I. Ghiorgheu), HTA renovasculară din perspectiva cardiologului (dr. D. Predoiu), dar și a intervenționistului (dr. M. Croitoru), iar cazurile clinice de o înaltă ținută științifică au completat tabloul unei sesiuni deosebit de interesante și apreciate de public.

Patologia vasculară în teritoriul cerebral a fost subiectul moderat de conf. I. Buraga, iar subiectele prezentate de o parte din colectivul secției de neurologie a Spitalului Colentina au atins teme diverse de interes general: vasculite cerebrale, sindroame vasculare, demența vasculară, crizele de pierdere de cunoaștere, neuroprotecția și neuroabilitarea în bolile cerebrovasculare.

Actualități în chirurgia vasculară au fost aduse în atenția audienței în sesiunea destinată în principal chirurgilor, coordonată de conf. dr. I. Droc (Centrul de Boli Cardiovasculare al Armatei).

Conf. dr. Minerva Muraru (Spitalul Colțea) a moderat o dezbatere cu teme din cele mai variate: de la patologia vasculară renală (dr. Camelia Ionescu), cea a aortei abdominale și a ramurilor sale (conf. Daniela Bartoș), la recuperarea în arteriopatii (prof. dr. Adriana Nica - Institutul de Recuperare Medicală).

Sâmbătă, 1 noiembrie au fost comentate trombofiliile ereditare prin prisma diagnosticului, dar și a managementului profilactic și curativ (prof. Rodica Mihaescu - Timișoara), dar și aspecte privind protecția vasculară și tratamentul pacienților cu risc cardiometabolic crescut, prin conferințele susținute de conf. dr. Daniela Bartoș (Spitalul de Urgență Floreasca), respectiv de dr. Ruxandra Christodorescu - Timișoara).

Nu în ultimul rând este de apreciat excelența inițiativă a organizatorilor (dr. Emil Oltean, dr. D. Predescu) de a aminti, mulțumi și răsplăti simbolic prin acordarea unei plăchete aniversare tuturor celor care au contribuit de-a lungul timpului - cu entuziasm, dăruire și profesionalism - la susținerea, continuarea și dezvoltarea unei idei: medici (unii pensionari, unii dispăruți), asistente, dar și colaboratori ai acestora din alte domenii de activitate - toți membri de onoare și prieteni ai familiei medicale prahovene.

Dr. Corina Siminiceanu

New-Orleans forever

Nu e lucru ușor să încerci să povestești despre un congres, cu atât mai mult cu cât e vorba despre „Sesiunile Stiințifice ale Asociației Americane a Inimii” (nu așa se traduce American Heart Association Scientific Sessions?), manifestare importantă și, ca de fiecare dată, cu pretenții mari.

Alegerea capitalei statului Louisiana ca și loc de desfășurare a fost una, îndrăznesc să spun, inspirată, atât prin farmecul deosebit al locului, cât mai ales prin ușurința cu care puteai ajunge la Convention Center, locul de desfășurare al congresului, din orice punct al orașului. Organizatorii chiar încurajau deplasarea pe jos spre congres, oferind un pașaport în care validai zilnic, ca într-o cursă veritabilă, numărul de pași parcurși și înregistrați cu ajutorul unui pedometrul. Așadar, după 4 ani, AHA (cotată între primii 5 clienți ai orașului), revine în New-Orleans, orașul jazzului și a cartierului francez, greu încercat de uraganul Katrina, cu urme adânci și încă vizibile pe zidurile din anumite zone, dar mai cu seamă nevăzute, însă încă vii, în amintirea oamenilor de acolo.

O ediție cu teme diverse și, ca de obicei, cu multe sesiuni de prezentări orale, parcă cu o preocupare ceva mai vizibilă pentru prevenție și spre impactul financiar al activității medicale („Will I be reimbursed for Noninvasive testing” sau „How to Survive Economically in Today's Healthcare Environment: A View from Practice Administrators”, ca să dau două exemple de titluri de sesiuni pe această temă la modă).

Au fost programate patru mari sesiuni de prezentare a trialurilor noi (Late-Breaking Clinical Trials) și, fără îndoială, „vedeta” manifestării s-a dorit a fi studiul JUPITER, prezentat într-o atmosferă entuziastă și ușor hollywoodiană, cu elemente de decor și de atmosferă (muzică, lumini) care te duceau cu gândul la festivitatea de decernare a premiilor Academiei americane de film (Oscar-urile), că doar tot ne aflăm pe pământ

american. JUPITER (acronim de la „Justification for the Use of statins in Primary prevention”), prezentat de Paul Ridker, investigator principal și conducătorul trialului, și apoi comentat de Andrew Tonkin, pornit de la premiza că terapia cu statine ar putea reduce rata evenimentelor vasculare la pacienții cu LDL colesterol scăzut, dar cu nivele crescute ale proteinei C reactive (observație reieșită din AFCAPS/TexCAPS unde subiecții cu profilul amintit au avut o rată a evenimentelor vasculare similară cu cei care prezentau dislipidemie), a demonstrat eficiența unei statine-rosuvastatina-administrată în doză de 20 de mg, pe un end-point primar compozit, incluzând infarctul miocardic nonfatal, accidentul vascular nonfatal, angina instabilă, revascularizație sau mortalitate cardiovasculară la pacienți cu LDL colesterol < 130 mg/dl și hsCRP >2.0 mg. JUPITER (unul din editorialele trimise de la fața locului de Melissa Walton-Shirley, corespondent pentru Heart.org, se intitula „Space-the final frontier? Likely just the beginning with Jupiter”) care a înrolat 17.802 pacienți, bărbați > 50 de ani și femei peste 60 de ani, (acestea reprezentând 38% din populația studiată), în 26 de țări (printre care, în ultima fază și România), a fost stopat prematur după o perioadă de urmărire de 1,9 ani, când s-a constatat reducerea semnificativă a evenimentelor primare în brațul cu Crestor, cu 47%, efectul fiind observat în toate subgrupurile studiate indiferent de vârstă, sex, apartenență etnică sau alte caracteristici clinice de bază, numărul de pacienți de tratat (number needed to treat) fiind de 25 pentru atingerea end-point primar.

Eroul zilei (era duminică, 9 noiembrie) a fost, fără îndoială, Paul Ridker, care în cursul serii, la un dineu oferit cu ocazia prezentării rezultatelor, a subliniat câteva aspecte practice, ca și dificultăți în desfășurarea studiului, dînd spre exemplu reticența practicienilor generaliști-perfect justificabilă de altfel, de a pune pe tratament cu statină pacienți a căror valoare pentru LDL colesterol era sub 130 mg/dl).

Cu toată strălucirea astrală, cred totuși că Oscarul trebuie atribuit ex-aequo și trialului HF-ACTION (Efficacy and safety of exercise training as a treatment modality in patients with chronic heart failure: Results of a randomized controlled trial investigating outcomes of exercise training), un trial curajos, aparent cu rezultate neutre, care a investigat, după cum spune și titlul, eficacitatea și siguranța antrenamentului fizic la pacienții cu

insuficiență cardiacă (prezentat în cadrul celei de a treia sesiuni de Christopher O'Connor și discutat de Philip Poole-Wilson). HF-ACTION, trial de faza a III-a, realizat în 82 de centre din Statele Unite, Canada și Franța, a inclus 2331 pacienți în clasa funcțională II-IV, cu FE <35%, aflați pe terapie optimă medicală, randomizați fie să primească indicațiile obișnuite de desfășurare a activității fizice în mod regulat, fie să participe la un program de antrenament structurat, cu ședințe a câte 30 de minute în primele 36 de săptămâni, de 3 ori pe săptămână, antrenament supervizat, apoi antrenament la domiciliu, 40 de minute, de 5 ori pe săptămână. End-pointul primar în studiu a fost un compozit de mortalitate de orice cauză sau spitalizare de orice cauză, pe o perioadă de urmărire de 2,5 ani. Deși în ceea ce privește end-pointul primar nu au fost diferențe semnificative între grupul de control și grupul cu exercițiu fizic, după ajustarea hazard ratio pentru cei mai importanți factori de prognostic, diferența a fost semnificativă în favoarea exercițiului fizic (reducerea end-pointului primar cu 11% și a compozitului mortalitate cardiovasculară/ spitalizare pentru insuficiența cardiacă cu 15%). În comentariul său, Poole-Wilson sublinia că studiul trebuie „aplaudat și remarcat pentru scopul ambițios” și pentru faptul că a reușit să pună la dispoziție o argumentație solidă recomandărilor de antrenament fizic, deja formulate în ghiduri, dar mai puțin aplicate în practică. Din același studiu, dar într-o altă sesiune, au mai fost prezentate analize referitoare la ameliorarea calității vieții și la cost/eficiență.

Desigur, au mai fost raportate și alte trialuri, unele așteptate cu interes. Mă voi limita doar să amintesc câteva: I-PRESERVE (eficiența utilizării irbesartanului la pacienții cu insuficiență cardiacă și cu fracție de ejeție păstrată; 4128 de pacienți, > 60 ani, FE>45%, end-point primar deces sau spitalizare pentru evenimente cardiovasculare; fără diferențe între brațe pe o perioadă de urmărire de 49,5 luni); JPAD – studiu japonez realizat pe pacienți cu diabet zaharat tip II, la care administrarea de aspirină în doze mici, între 81-100 mg/zi oferă o reducere relativă, cu 20%, nesemnificativă, a riscului de evenimente cardiovasculare; SEARCH – comparație pe 12.064 pacienți cu IMA a 2 regimuri de statină, 80 mg simvastatin vs 20 mg și de asemenea, 2 mg acid folic + 1mg vit.B12 vs placebo; s-a obținut reducerea nivelului de homocisteină cu suplimentul de vitamine, dar fără scăderea riscului de evenimente cardiovasculare, precum și efect cardioprotector mai bun o dată cu creșterea dozei de statină.

În afară de prezentarea trialurilor, trebuie să remarc o sesiune care a luat în discuție aplicarea ghidurilor în practică, pornind de la cazuri clinice comentate, sesiune în două părți, foarte atractivă, cu vorbitori care au subliniat, acolo unde s-a impus, diferențele de abordare dintre ghidurile americane și cele

europene. Între temele abordate: pacientul cu sindrom coronarian acut, cu și fără supradenivelare de segment ST, evaluarea riscului operator la pacienții cardiaci ce urmează să fie supuși unei intervenții noncardiace, pacienții cu risc de endocardită (neexistând date care să certifice eficacitatea profilaxiei, se pune întrebarea dacă este ea oare necesară?), abordarea pacientului valvular asimptomatic, în special stenoza aortică, subiect cărui i-au fost dedicate și alte sesiuni, cu accentuarea rolului ecografiei de stress, diferențierea stenozei cu adevărat severă de cea pseudoseveră, rolul biomarkerilor în stratificarea riscului, evaluarea și evoluția pacienților cu fracție de ejeție scăzută și gradient mic, alegerea tipului de proteză atunci când se hotărăște înlocuirea valvulară (proteza biologică reprezintă un predictor important de mortalitate pe o statistică de la clinica Mayo și oricum, una din trei persoane peste 60 de ani va fi pe coumadină pentru alte cauze decât proteza valvulară). Abordarea pacienților care au prezentat sincopă a fost un alt subiect interesant, dat fiind diferența între algoritmurile de evaluare și tratament, american și european (a fost prezentat cazul unei femei cu un episod sincopal unic, la care pe monitorizarea de lungă durată tip loop recorder se evidențiază scurt episod de fibrilație cu pauză prelungită, motiv pentru care pacienta este cardiostimulată; fără indicație clară de anticoagulare –avea un singur factor de risc-, evoluția se complică în timp cu dezvoltarea unui accident vascular cerebral, cu recuperare parțială după terapie trombolitică). Testul mesei înclinate, atât de apreciat pe continentul nostru, nici măcar nu a fost amintit.

Multe sesiuni s-au ocupat de prevenție și recuperare, dar din păcate multe dintre ele au fost programate, chiar dacă în săli apropiate, în același interval orar, așa că aveai de ales între a te stabili pe un subiect dat și pe o sală, sau a urmări vorbitori alergând între săli (trebuie să recunosc că am mers pe ultima variantă, părându-mi-se mai profitabilă).

De remarcat sesiunea dedicată Ghidurilor de activitate

fizică (recent publicate și popularizate în presă, adresându-se populației generale din State), cu demonstrații excelente asupra relației dintre activitatea fizică și mortalitate sau dintre nivelul activității fizice și boala cardiovasculară. S-a încercat să se dea, de asemenea, un răspuns la întrebarea ce tip de evaluare folosim în aprecierea riscului: scorurile bazate pe studiile epidemiologice, biomarkerii, genotiparea cardiovasculară (aici răspunsul a fost ferm :deocamdată NU, cu trimitere și la un material excelent pe aceasta temă apărut în cursul acelei săptămîni în Time) sau combinația dintre acestea?

Dintre lucrările prezentate oral, am remarcat una realizată de un colectiv valoros de la Palo Alto (California) condus de Victor Froelicher și Jonathan Myers, nume cu greutate în domeniul fiziologiei efortului, care propune includerea dublului produs calculat la testul de efort (frecvența cardiacă x tensiunea arterială sistolică) în scorul de risc Duke, evaluat la testarea pe covor rulant.

Mai menționez, de asemenea, sesiunile deosebite avînd ca subiect insuficiența cardiacă cu funcție sistolică prezervată, sesiunea dedicată abordării coronarianului stabil (explorare invazivă sau urmărire în timp?), precum și cea referitoare la diagnosticul, evaluarea și tratamentul hipertensiunii arteriale rezistente.

Din țara noastră au fost prezentate 2 lucrări vizînd tehnici de ecografie cardiacă (una în cadrul sesiunii de postere moderate), de către dna.dr.Maria Florescu, în numele unui colectiv de autori de la Spitalul Universitar București și din Italia (Pisa și Novara): „OptimizedVentriculo-Arterial Interaction Explains Better Longitudinal Function in Endurance-Trained Athletes by Comparison with Strength-Trained Athletes”și „Myocardial Velocities and Longitudinal Strain Assessed by Speckle Tracking can Predict Optimal Timing of Surgery in Asymptomatic Patients with Severe

Primary Mitral Regurgitation”.

Nu poți cuprinde totul într-o singură relatare. Sesiunile științifice ale AHA, o manifestare națională cu participare internațională (din acest punct de vedere, comparația cu Congresul European -auzită în mai multe rînduri - o manifestare de o altă anvergură, mi se pare neavenită) au reprezentat un EVENIMENT (fără a fi acronim), care a adunat nume sonore, în primul rînd ale cardiologiei americane (Braunwald și multe alte exemple). Ce îți rămîne ție, ca participant? Bucuria întîlnirii cu „lumea bună” din cardiologie, amintirea serilor înmiresmate cu jazzul curat de New-Orleans ori aroma cafelei cu cicoare de la Cafe du Monde, pe malul fluviului Mississippi, lîngă Piața Jackson, chiar la intrarea în cartierul francez, treaz noaptea și somnoroș ziuă.

Si îți dai seama, tîrziu, pe lungul drum de întoarcere, că locul ăsta te-a fermecat și a rămas pentru totdeauna în inima ta: „New Orleans forever”.

Dr.Daniel Gherasim
Institutul de Boli Cardiovasculare „Prof.Dr.C.C.Iliescu”
Fundeni

AL III-lea SIMPOZION NATIONAL DE CARDIOLOGIE PEDIATRICA

Desfasurat pe parcursul a trei zile (9-12 octombrie 2008) la Targu Mures, simpozionul organizat sub egida Societatii Romane de Cardiologie, cu tema „Malformatii Cardiace Congenitale – Noi Abordari Diagnostice si Terapeutice” s-a bucurat de o larga participare, alaturi de nume cunoscute in lumea medicala si universitara romaneasca: Conf. Dr. Ioan Coman, Conf. Dr. Doru Dumbrava si Prof. Dr. Ioana Anca – Universitatea de Medicina si Farmacie “Carol Davila” Bucuresti, Prof. Dr. Grigore Dimitriu si Conf. Dr. Vlad Gorduza – Universitatea de Medicina si Farmacie “Gr.T.Popa” Iasi, Prof. Dr. F. Stamatian – Universitatea de Medicina si Farmacie „I.Hateganu”, Cluj Napoca, Conf. Dr. Gabriela Doros, Universitatea de Medicina si Farmacie “Victor Babeş” Timişoara, Sef Lucr. Cristina Skrypnik – Facultatea de Medicina Oradea, au raspuns invitatiei organizatorilor si personalitati din lumea medicala europeana: Prof. Dr. Christian Kaehler – Universitatea de Medicina Innsbruck, Austria, Prof. Dr. Kadar Krisztina – Universitatea de Medicina Budapesta, Ungaria, Prof. Joanna Dangel, Universitatea de Medicina si Farmacie Varsovia, Polonia, Prof. Dr. Sepp Robert – Universitatea de Medicina si Farmacie Szeged, Ungaria, Dr Laszlo Losonczi – Universitatea Semmelweis, Budapesta, Ungaria.

Lucrarile simpozionului au fost precedate de un curs intensiv de ecocardiografie fetala avandu-i ca lectori pe Prof. Dr. F. Stamatian – Universitatea de Medicina si Farmacie „Iuliu Hateganu” Cluj Napoca, Prof. Dr. Kadar Krisztina – Institutul National de Cardiologie Budapesta, Prof. Dr. Joanna Dangel – Centrul de Cardiologie Fetala Varsovia. Cunoscute fiind faptul ca malformatiile cardiace congenitale (MCC) sunt cele mai frecvente anomalii congenitale prezente la nastere, fiind responsabile de 35% a deceselor in prima saptamana de viata, context in care ecocardiografia fetala castiga teren in diagnosticul MCC avand rolul de a identifica fetii care necesita terapie medicala/chirurgicala imediat dupa nastere, in special leziunile ductal dependente. Diagnosticarea precoce, in perioada fetala, a acestor leziuni permite aplicarea unor strategii terapeutice adecvate. Cursul s-a bucurat de un larg interes in randul cardiologilor pediatrii, a pediatriilor si a neonatologilor, dar si a colegilor obstetricieni, ceea ce ne-a bucurat pentru ca doar impreuna, in echipa cu ei vom putea ameliora morbiditatea si mortalitatea neonatala in acest segment de patologie. Exceptionala, in opinia cursantilor, a fost sesiunea de videotransmisie interactiva, in direct in partea a doua a cursului.

In cadrul simpozionului au fost abordate trei teme esentiale in prezent pentru cardiologia pediatrica – Hipertensiunea pulmonara (HTP) in MCC, diagnosticul imagistic si importanta geneticii in MCC – alegerea temelor s-a facut plecand de la premiza ca manifestarea stiintifica ofera, alaturi de oportunitatea schimburilor de informatii si a dezvoltarii de noi relatii cu colegii din tara si strainatate, are si un puternic caracter educational in conditiile in care cardiologia pediatrica este cea mai putin dezvoltata specialitate pediatrica/cardiologica in Romania, neexistand un

program de pregatire si consecutiv, cu o retea de cardiologie pediatrica mult sub necesitatile ce deriva din incidenta acestei patologii.

In prima zi tema abordata a fost HTP factor de prognostic major in evolutia MCC, o importanta problema de sanatate publica in Romania, in cadrul careia subgrupa celor care asociaza MCC este preponderent secundara diagnosticului tardiv si a lipsei terapiei adecvate in contextul slabei dezvoltari a retelei de cardiologie pediatrica, a centrelor de cardiologie si chirurgie cardiovasculara pediatrica, insuficiente pentru a acoperi necesitatile actuale in Romania. La data alegerii temei militam doar pentru un Program National, in ziua simpozionului se ivise o raza de lumina pentru acesti bolnavi. Programul National, desi cu un numar de bolnavi inclusi mult sub necesar, reprezinta o speranta pentru pacient si medicul curant deopotriva.

In cadrul sectiunii de referate, moderata de Prof. Dr. C. Kaehler si Conf. Dr. I. Coman s-au prezentat atat etapele abordarii diagnosticului pozitiv precum si schema terapeutica in diferitele clase functionale, inclusiv in sindromul Eisenmenger, iar in cadrul sectiunii de lucrari s-au prezentat primele experiente pe plan national in abordarea acestei patologii.

Impactul puternic al progreselor diagnosticului imagistic in dezvoltarea cardiologiei pediatrica motiveaza tema celei de a II-a zi. De mare interes s-au bucurat conferintele prezentate, subiecte incitante si de actualitate, deasemenea lucrarile originale, interesante: „Utilizarea ultrasonografiei 3-4D în ecocardiografia fetala” prezentata de Prof. Dr. Joanna Dangel, „Ecocardiografia transesofagiană în malformațiile cardiace congenitale” – Prof. Dr. Rodica Toganel, Universitatea de Medicina si Farmacie Targu Mures, precum si „Aportul imagisticii neinvazive de înaltă performanță – angio CT și RMN în patologia cardiacă malformativă a copilului” – Conf. Dr. Gabriela Doros, de asemenea s-au subliniat perspectivele noi care se desprind in abordarea diagnosticului imagistic al MCC prin utilizarea tehnicilor inovative ecocardiografie – RMN, prezentate de Prof. Dr. Kadar Krisztina.

Tema celei de a III-a zi este expresia importantei crescute pe care o are genetica in cardiologia pediatrica, studiul malformatiilor cardiace beneficiind tot mai mult de dezvoltarea metodelor moleculare de diagnostic subliniate de referatele prezentate de Prof. Dr. Sepp Robert si Dr. Laszlo Losonczi, Conf. Dr. E. Gorduza si Sef Lucr. Dr. Cristina Skrypnik, precum si colectivul de la Tg Mures Sef Lucr. Dr. Ionela Pascanu si Dr. Claudia Banescu care au prezentat de asemenea si primele rezultate ale studiului genetic asociat malformatiilor cardiace congenitale.

In cadrul simpozionului au fost prezentate date preliminare ale primei initiative de realizare a unui registru de MCC, intr-o prima etapa in euroregiunea centru, initiativa inclusa in proiectului de cercetare „Translarea cercetarilor genomice referitoare la etiologia malformatiilor cardiace congenitale in metode inovative de screening, preventie prenatala, diagnostic genetic si imagistica tridimensionala – MAMI” si realizata de colectivul Clinicii de Cardiologie Pediatrica Targu-Mures, in colaborare cu colegii din cele sase judete. Cunoasterea patologiei pe plan national ne va ajuta sa gestionam mai bine strategia care se impune in dezvoltarea cardiologiei pediatrica ramanesti.

Concluzia care se desprinde la incheierea simpozionului este necesitatea unui program de pregatire in cardiologia pediatrica, cu definirea cadrului teoretic si practic in care aceasta subspecialitate poate fi practicata.

Prof. Dr. Rodica Toganel

AL IV-LEA CONGRES AL GRUPULUI DE LUCRU DE CARDIOLOGIE DE URGENȚĂ (ACUTE CARDIAC CARE) AL SOCIETĂȚII EUROPENE DE CARDIOLOGIE

Grupul de Lucru de Cardiologie de Urgență al Societății Europene de Cardiologie și-a ținut al IV-lea Congres între 25 - 29 Octombrie 2008 la Versailles. Grupul, care numără în prezent peste 400 de membri, și-a structurat aceasta manifestare pe trei direcții: sesiuni științifice, examenul de atestare în cardiologia de urgență și un expert meeting dedicate pregătirii scrierii unui consensus referitor la managementul în faza pre-spital al infarctului de miocard cu supradenivelare de segment ST.

Sesiunile științifice s-au înscris în nota binecunoscută a manifestărilor internaționale abundând în conferințe pe trei subiecte principale: sindroamele coronariene acute, tromboembolismul pulmonar, insuficiența cardiacă acută și cronică. Din acest punct de vedere multe dintre sesiuni au indus senzația de "déjà vu", cu atât mai mult cu cât acest congres a venit la scurt timp după încheierea congresului European de Cardiologie. S-a discutat, din nou, despre noua definiție "universală" a infarctului miocardic acut, despre markerii de necroză miocardică; noul ghid european dedicat tromboembolismului pulmonar a fost prezentat, în detaliu, în două sesiuni. Personal cred că acest ghid a reușit să sistematizeze mai bine datele existente în literatură fără a aduce un plus în ceea ce privește terapia tromboembolismului pulmonar, în special la pacienții considerați ca având risc intermediar. Se simte lipsa unor studii mai largi care să conducă spre un răspuns clar la controversa trombolitice sau anticoagulante la acest grup de pacienți.

Insuficiența cardiacă acută și cronică a fost, de asemenea, pe larg dezbătută. În acest context ceea ce cred că ar fi de semnalat ar fi "reabilitarea" digoxinei în rândul medicației inotrope, fapt

realizat de Prof. Mihai Gheorghiadă într-o excelentă prezentare. Practic, cu excepția pacienților cu insuficiență cardiacă cu substrat ischemic, digoxina poate fi considerată drept inotrop pozitiv ideal, dat fiind faptul că nu induce tahicardie, nu modifică tonusul simpatic, nu crește consumul de oxygen miocardic, etc.

Mai important mi se pare de semnalat efortul Grupului de Lucru de Cardiologie de Urgență pentru standardizarea activității Unităților de Terapie Intensivă Cardiacă (ICCU) din Europa. În acest sens Grupul a publicat în 2003 un standard al dotării tehnice și cu personal al acestor unități și, începând cu Congresul European de Cardiologie de la Viena, același Grup organizează examene de atestare a cardiologilor care își desfășoară activitatea în ICCU, în conformitate cu standardele europene. Un astfel de examen a fost organizat și cu ocazia congresului de la Versailles. Examenul este dificil, rata de atestare depășind cu puțin 50%. Cred că ar fi util ca un număr cât mai mare de cardiologi romani să se pregătească pentru a susține acest examen cum, la fel de utilă ar fi organizarea tuturor Unităților Coronariene din România conform standardelor publicate.

Nu în ultimul rând aș dori să menționez importanța Expert Meeting organizat în continuarea Congresului. Această întâlnire a fost preconizată în vederea armonizării opiniilor unui grup de specialiști cardiologi și de medicină de urgență pentru scrierea și publicarea unui consensus European de management în faza pre-spital a infarctului miocardic cu supradenivelare de segment ST. La această întâlnire a participat și țara noastră (din păcate singura țară participantă din Europa de Est). Cu această ocazie România a avut ocazia să-și prezinte propriul Ghid de management pre-

spital al infarctului de miocard precum și principalele date din registrul român pentru infarctul miocardic acut cu supradenivelare de segment ST. Pe această bază sperăm ca țara noastră să își aducă contribuția la scrierea viitorului consensus European.

Participarea românească la congresul de la Versailles a fost importantă atât ca număr de participanți (organizatorii ne-au comunicat faptul că România a fost în "top five") cât și prin cele 19 postere prezentate.

**Dr. Gabriel Tatu
Chițoiu**

Aritmii, Electrofiziologie și Pacing

American Heart Association

New Orleans 8-12 Noiembrie 2008

Congresul AHA ce și-a desfășurat anul acesta lucrările la New Orleans în Statele Unite este prima mare sesiune științifică de cardiologie generală desfășurată aici după urmările pe care uraganul Katrina le-a lăsat adânc asupra orașului.

Ca de obicei lucrările s-au desfășurat la Ernest Morial Convention Center de pe malurile fluviului Missisipi – aparent cel mai “lung” centru de conferințe din USA cu peste 1,7 mile (după prelungirea acestuia din urmă cu câțiva ani). S-a potrivit foarte bine cu sloganul mișcarea înseamnă sănătate deplasările între sălile de conferințe fiind nu de puține ori pentru participanți de domeniul antrenamentului intens de mers.

Cum AHA este un Congres mult mai accesibil științific cu valențe de culturalizare medicală cardiologică populațională evident că în afara sesiunilor dedicate strict rezultatelor științifice au fost și în domeniul aritmologiei sesiuni și prezentări de trialuri cu impact media și utile populației cu probleme cardiovasculare.

Dintre sesiunile dedicate medicației antiaritmice aș menționa cele dedicate studiului ATHENA – rezultate secundare privind impactul Dronedaronei în fibrilația atrială – ce poate scădea numărul de internări indiferent de cauza și etiologia acesteia.

Dintre studiile dedicate dispozitivelor antiaritmice implantabile – în primul rând cele privind terapia prin cardiodefibrilator implantabil și programarea acestora în trepte cu o șansă în plus de utilizare a pacingului antitahicardic chiar și la tahiaritmii ventriculare rapide cu scopul scăderii numărului de șocuri și disconfortului și anxietății legate de acestea. Aici putem nominaliza studiile: PainFree prezentat de Prof. O.Sweeney, un studiu de peste 200 de pacienți bazat pe analiza a peste 3630 de

episoade de tahiaritmii ventriculare la care 97% dintre acestea au fost tahicardii rapide ventriculare stopate în peste 80,2% din cazuri cu pacing antitahicardic. Deasemenea EMPIRIC 5 și PREPARE (Comparison of Empiric to Physicians Tailored Programming of ICD și The Primary Prevention Parameters Evaluation).

Au fost și studii novatoare prezentate cum a fost acela al utilizării interferonului beta 1b- utilizat obișnuit în tratamentul sclerozei multiple – ce ar putea fi util precoce la pacienții cu cardiomiopatie dilatativă de origine virală și aritmii ventriculare maligne.

Au fost prezentate și studii privind interferența dispozitivelor de comunicare wireless în particular ale iPod-urilor cu cască asupra funcționalităților pacemakerelor și cardiodefibrilatoarelor implantabile – și care au atins presa și media generală din USA – sugerându-se lipsa lor de interferență atâta timp cât sunt ținute în zona urechilor dar subliniindu-se avertizarea de a nu le purta în zona cardiacă. De altfel acest studiu împreună cu studiul JUPITER privind tratamentul cu statine la pacienții cu LDL normal dar cu proteina C reactivă pozitivă și MELODY studiul cu implantul transcateter al valvelor pulmonare au fost singurele care au depășit granițe media specializată cardiovascular și au fost remarcate de media scrisă și televiziunile de informație largă populațională la nivel național evident ocupată cu criza financiară globală și evenimentele postelectorale americane.

Aș mai remarca instituirea unui premiu AHA – Resuscitation Fellowship Award- decernat anul acesta unui tânăr medic de la John Hopkins Hospital pentru studii privind etiologia fibrilației ventriculare. Anul viitor AHA 2009 va avea loc la Orlando, Florida.

Dr.Radu Ciudin

STIMAȚI COLEGI,

Vă invităm să vă înscrieți în

Grupurile de Lucru ale Societății Române de Cardiologie

conform preocupărilor pe care le aveți în anumite domenii ale cardiologiei.

În conformitate cu deciziile votate în Adunarea Generală din septembrie 2005, modalitatea de înscriere este următoarea:

- Pot deveni membri ai Grupurilor de Lucru numai membrii Societății Române de Cardiologie;
- Înscrierile se pot face în maxim două Grupuri de Lucru;
- Doar membrii înscriși au dreptul de a alege și de a fi aleși în conducerea Grupului de Lucru respectiv.

Vă rugăm să completați formularul de înscriere de mai jos
să îl trimiteți prin fax 021 2500100 la sediul S.R.C.

AGENDA CARDIOLOGULUI

Ajunsă la a patra ediție, Agenda Cardiologului *continuă să fie o constantă placută și necesară activității medicale* (Dr. Dan Deleanu, Președintele Societății Române de Cardiologie).

Între copertile sale se găsesc informații despre manifestările științifice SRC și ESC, despre publicațiile editate, precum și calendarul congreselor și conferințelor internaționale pe teme de cardiologie. Pe lângă atributele unei agende zilnice, Agenda Cardiologului sintetizează rezultatele celor mai importante trialuri, informații practice utile activității clinice curente, protocoale și recomandări terapeutice.

Agenda Cardiologului 2009 va fi distribuită începând cu luna decembrie, împreună cu cele mai calde urări, tuturor membrilor Societății Române de Cardiologie.

 FORMULAR DE ÎNSCRIERE ÎN GRUPURILE DE LUCRU ALE SOCIETĂȚII ROMANE DE CARDIOLOGIE	
Nume și prenume	
Loc de muncă	
Adresă	
Funcție	
Titluri profesionale și științifice	
Telefon e-mail	
Doresc să mă înscriu în următoarele Grupuri de Lucru (G.L.) (maxim 2 G.L., bifați căsuța ☒)	
Grupuri de Lucru ale SRC	
☐ Ateroscleroză	☐
☐ Cardiologie de urgență	☐
☐ Cardiologie invazivă	☐
☐ Cardiologie Pediatrică	☐
☐ Cardiologie Preventivă și Recuperare	☐
☐ Cardiopatie ischemică	☐
☐ Ecocardiografie	☐
☐ Electrofiziologie și Pacemakeri	☐
☐ Hipertensiune arterială	☐
☐ Insuficiență cardiacă	☐

CONFERINȚA GRUPURILOR DE LUCRU – BRAȘOV

Conferința Națională a Grupurilor de Lucru de la Brașov

Anual, Societatea Română de Cardiologie organizează Conferința Națională a Grupurilor de Lucru, un eveniment de mare amploare, la nivel național dedicat medicilor cardiologi, dar și medicilor de alte specialități.

Între 7 și 9 mai 2009, la Centrul de Conferințe Hotel Aro Brașov, este rândul Grupurilor de Lucru de „Aritmii”, „Cardiologie Pediatrică”, „Ecocardiografie”, „Hipertensiune Arterială” și „Insuficiență Cardiacă” să se reunească pentru a dezbate teme de actualitate. Cei prezenți vor avea oportunitatea să participe la expuneri științifice care aduc în prim-plan noutăți în cardiologie, oferind, de asemenea, ocazia de a discuta pe diverse teme într-un mediu relaxat.

Conferința Grupurilor de Lucru ale SRC se încheie cu publicarea unui buletin informativ anume dedicat subiectelor de interes dezbătute pe parcursul evenimentului. Deja o publicație de tradiție „Cardio News” apare anual, în luna iunie și se distribuie gratuit tuturor membrilor SRC.

Conferința Grupurilor de Lucru de la Brașov este un eveniment medical creditat EMC de către Colegiul Medicilor din România.

Înscrierile se fac la sediul Societății Române de Cardiologie, până la data de 15 martie 2009.

Taxe de participare:

Rezidenți – 55 RON

Specialiști membri SRC – 170 RON

Nemembri SRC – 250 RON

Însoțitori – 140 RON

Taxa de participare se poate plăti:

- la sediul SRC Str. Avrig 63, Sector 2 București

- în contul SRC RO42 BTRL 0410 1205 M664 76XX, Banca Transilvania - Agentia Divizia Pentru Medici – Cotroceni, CIF 679116.

Rezervările pentru cazare se fac prin Media Med Publicis.

Persoana de contact: Eugenia Siminițchi, e-mail eugenia.siminitchi@mediamed.ro, tel 021/233.47.74

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE CARDIOLOGIE

**CONFERINȚA NAȚIONALĂ
A GRUPURILOR DE LUCRU**

7-9 Mai 2009, Hotel Aro, Brașov

Grupul de Lucru de „Aritmii”
Grupul de Lucru de „Cardiologie Pediatrică”
Grupul de Lucru de „Ecocardiografie”
Grupul de Lucru de „Hipertensiune Arterială”
Grupul de Lucru de „Insuficiență Cardiacă”

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE CARDIOLOGIE
Str. Avrig 63, Sector 2, București
Tel./Fax 021.250.01.00; 021.250.50.86; 021.250.50.87
www.cardioportal.ro

Al 48-lea

Congres Național de Cardiologie

19-22 septembrie 2009,
Casino-Hotel Internațional Sinaia

Taxe de participare

Termen limită: 30 aprilie 2009

Rezidenți	100
Membri SRC	165
Non-membri SRC	250
Însoțitori	140

Termen limită: 30 iunie 2009

Rezidenți	100
Membri SRC	220
Non-membri SRC	300
Însoțitori	165

Taxa de participare se achită:

- la sediul SRC – Str. Avrig 63, Sector 2, București
- prin virament – cod IBAN RO42 BTRL 0410 1205 M664 76XX
Banca Transilvania, Agenția Divizia pentru Medici - Cotroceni

După data 1 IULIE 2009, se mai fac înscrieri doar în perioada Congresului, în număr limitat și fără a garanta primirea materialelor.

Al 48-lea Congres Național de Cardiologie 19-22 septembrie 2009, Casino-Hotel Internațional Sinaia

Instrucțiuni importante pentru completarea formularului de rezumate

Data limită de primire a rezumatelor: 15 MAI 2009

1. Formularul va fi disponibil începând cu 12 IANUARIE 2009 la adresa www.cardioportal.ro/congresul_national_de_cardiologie - formularul se completează numai electronic.
2. În cazul în care doriți să trimiteți mai multe lucrări, se va completa câte un formular pentru fiecare lucrare.
3. Ca prim autor, nu se pot trimite decât maxim 2 lucrări.
4. Rezumatele vor fi scrise în limba română și limba engleză.
5. Fiecare rezumat va fi trimis NUMAI electronic, în două exemplare, lb. română și lb. engleză.
6. Rezumatul va fi trimis împreună cu talonul de înregistrare.
7. Titlul trebuie scris cu majuscule, reliefat (bold), nesubliniat.
8. Autorul care va susține lucrarea trebuie subliniat. Este foarte important pentru tipărirea ecusoanelor.
9. Redactarea rezumatului se va face utilizând caractere Times New Roman 12, la un rând, fără spații libere între paragrafe, cu diacritice pentru limba română.
10. Conform standardelor internaționale, rezumatul trebuie să conțină: Scopul lucrării, Material și Metodă, Rezultate și Concluzii.
11. Rugăm precizați modul (oral / poster) în care doriți să prezentați lucrarea. Comitetul Științific al Congresului își rezervă dreptul de a schimba modul de prezentare, de la oral la poster și invers, în funcție de configurația programului. Veți fi înștiințat la timp de modul și programul prezentării lucrării dumneavoastră.
12. Pentru indexul de subiecte alegeți unul sau două indexuri din lista de subiecte.
13. Durata maximă de prezentare a lucrărilor orale este de 10 minute, urmate de 5 minute discuții.
14. Lucrările vor fi proiectate cu ajutorul videoproiectorului pus la dispoziția.
15. Data limită de primire a rezumatelor este 15 MAI 2009. După această dată, nu se mai primesc rezumate.
16. Nu uitați să treceți corect adresa (tel, fax, e-mail) pentru corespondență.

AGENDA MANIFESTĂRILOR ȘTIINȚIFICE ORGANIZATE DE SOCIETATEA ROMÂNĂ DE CARDIOLOGIE - 2009 -

IANUARIE

Update în STEMI n lumina noilor ghiduri	23 ianuarie	București
--	--------------------	------------------

FEBRUARIE

Decizii dificile în managementul Insuficienței Cardiace	21 februarie	București
Update în STEMI în lumina noilor ghiduri	27 februarie	Timișoara
Pre-spital STEMI (Managementul în faza pre-spital al IMA cu supradenivelare ST)	20 - 21 februarie	București

MARTIE

CULTURA (Cum evaluăm, cum tratăm hipertensiunea arterială)	6 martie	Cluj
PROVAS III (Protecția vasculară în ateroscleroza sistemică)	14 martie	Timișoara
Decizii dificile în managementul Insuficienței Cardiace	14 martie	Sibiu
CARDIO-PREVENT (Cardiologie preventivă)	20 martie	București
Update în STEMI în lumina noilor ghiduri	20 martie	Cluj
Urgențe cardiovasculare la copil	27 martie	Brașov
Pre-spital STEMI (Managementul în faza pre-spital al IMA cu supradenivelare ST)	27-28 martie	Timișoara
ARCA (Aritmii cardiace)		Baia Mare

APRILIE

CONFERINȚA NAȚIONALĂ DE ATEROTROMBOZĂ	3-4 aprilie	București
Update în STEMI în lumina noilor ghiduri	10 aprilie	Iași
Copilul cu malformații congenitale de cord (Locul și rolul pediatriei și medicului de familie în managementul bolii)	17 aprilie	București
Pre-spital STEMI (Managementul în faza pre-spital al IMA cu supradenivelare ST)	24-25 aprilie	Cluj
PROVAS III (Protecția vasculară în ateroscleroza sistemică)	25 aprilie	Iași

MAI

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A GRUPURILOR DE LUCRU	7-9 mai	Brașov
Decizii dificile în managementul Insuficienței Cardiace	16 mai	Constanța
Pre-spital STEMI (Managementul în faza pre-spital al IMA cu supradenivelare ST)	22-23 mai	Iași
ARCA (Aritmii cardiace)		Galați

IUNIE

CARDIO-PREVENT (Cardiologie preventivă)	5 iunie	Timișoara
ECOU (Evaluarea funcției ventriculare: ce poate oferi ecocardiografia?)	12 iunie	Timișoara
Revascularizarea în sindroamele coronariene acute	19 iunie	Constanța
CULTURA (Cum evaluăm, cum tratăm hipertensiunea arterială)	26 iunie	Tg.Jiu
Expert Meeting CARDIO-DIAB (Patologia cardiometabolică la granițe dintre specialități)	26-27 iunie	Sinaia

IUNIE

Urgente Hipertensive	3 iulie	Botoșani
-----------------------------	----------------	-----------------

SEPTEMBRIE

CONGRESUL NAȚIONAL DE CARDIOLOGIE,	20 – 23 septembrie,	Sinaia
Actualități în aritmologie și urgențe cardiovasculare la copii	25 septembrie	Timișoara

OCTOMBRIE

CULTURA (Cum evaluăm, cum tratăm hipertensiunea arterială)	2 octombrie	Constanța
Revascularizarea în sindroamele coronariene acute	9 octombrie	Craiova
CARDIO-PREVENT (Cardiologie preventivă)	23 octombrie	Oradea
ECOU (Evaluarea funcției ventriculare: ce poate oferi ecocardiografia?)	23 octombrie	Galați
CARDIO-COAG (Patologia cardiovasculară și terapia antitrombotică și anticoagulantă)		București
ARCA (Aritmii cardiace)	31 octombrie	Sibiu

NOIEMBRIE

PROVAS III (Protecția vasculară în ateroscleroza sistemică)		București
CARDIO-COAG (Patologia cardiovasculară și terapia antitrombotică și anticoagulantă)		Timișoara
Revascularizarea în sindroamele coronariene acute	20 noiembrie	București
CARDIO-PREVENT (Cardiologie preventivă)	20 noiembrie	Tg.Mureș
Urgențe Hipertensive	27 noiembrie	Oradea
ECOU (Evaluarea funcției ventriculare: ce poate oferi ecocardiografia?)	27 noiembrie	București

